

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. Telefon: 11-09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29-23. Csekk száma: 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 4.30 P.
negyedévre 12.40, félévre 24.80, 1 évre 49.60 P.

BERLIN JELENTI:

A szovjet téli offenzívájának megindulásával lényegében nem állott be új helyzet

SÚLYOS HARCOKBAN ÓRIÁSI VESZTESÉGEKET SZENVEDNEK AZ OROSZOK

A DUCE LAPJA SZERINT 1944-BEN BEKÖVETKEZIK AZ EURÓPAI INVÁZIÓ

HŐSI KÜZDELEM UTÁN ELSÜLLYEDT A SCHARNHORST

A karácsonykor megindított orosz offenzíva célja, német katonai körök szerint, a német keleti arcvonal áttörése és megsemmisítése. Ezzel a célkitűzéssel egyúttal adva van a német elhárítás feladata, amely a szovjet célok meghusításában áll. A keleti arcvonalon a harcban álló német erők magatartása tehát defenzív jellegű, ami természetesen nem zárja ki, hogy bizonyos részletek érdekében német részről is sor kerülhessen támadó hadműveletekre — állapítják meg német katonai körökben. A célkitűzésnek, ennek a jellemzőségeit, az következik, hogy a Szovjet téli offenzívájának megindulásával lényegében nem állított be új helyzetet. Hiszen a Szovjet már előzőleg is a német arcvonal felgyöngyöztetésére folytatta erőfeszítéseit, amit a német hadvezetőség a német védekezés és támadás rugalmas alkalmazásának betartásával igyekezett megakadályozni. Az új mozzanatok egyrészt a téli offenzíva céljaira tartalmat adtak, másrészt a támadási területek kiszélesítésében mutatkoznak. Amíg az utóbbiakat illeti, a súlypont Zsitomir-Vitebszke szakaszra esik. Zsitomirnál a Szovjet közvetlen célja a zsitomir-korosteni vasútvonal elérése. Itt vasárnap folytatódott a heves elhárító harcok, amelyek természetesen még nem fejeződtek be. Vitebszknél a Szovjet hasonlóképpen megkísérli áttörési kísérletei fokozását, amelyek a támadó élek visszaverése és a betörési helyek elrekesztése után megkezdhetők.

A szovjet offenzíva másik téli súlypontja a Nikopoltól és Dnyepetrovsktól délre eső arcvonalszakasz. A közvetlen cél Nikopol elfoglalása. Az első két nap sikeres elhárítása után a Szovjet erőfeszítéseiben itt némi lanyhulás állt be.

Rjesicától északra keletre továbbra is a német ellentámadások jellemzik a helyzetet.

A Scharnhorst elsüllyesztésével kapcsolatban német részről megállapítják, hogy közeli adatok közlésére csak akkor kerül sor, amikor az ellenség veszteségeiről is pontos adatok állnak rendelkezésre.

II.

A Brezina vidékén, ahol a német támadó csoportok hadműveleteiket vasárnap is eredményesen folytatták, a hadművelet harcra fordult és egy páncélos harccsoport merész átkaroló hadműveletével megkísérte az erős bolsevista ellenállást. A harcok során a bolsevisták fontos terepszakaszokat ürítettek ki és a német csapatok sok helyiséget vettek be rohammal.

A Vitebszke-nevelji térségben a nagy elhárító csata vasárnap is folytatódott. A német fegyverek az elkecseregetett harc során újabb teljes eredményt értek el. A bolsevisták újabb erőfeszítések beérkezése után mind Vitebszknél, mind pedig Nevelji kanyarulatában széles arcvonalon támadtak, páncélosokat és tüzértámaszokat támadtak. A szovjet azonban csak néhány helyen tudott előrehaladni a német előterepig és itt a záróállások minden támadást feltartóztattak. A német lövegek 40 páncé-

lost gyújtottak fel, vagy tettek barcképtelenné. Ezen a területen számolni lehet azzal, hogy a harcok még hosszabb ideig tarthatnak.

III.

Keletboszniában tovább folyt a tisztogató hadműveletek és az erre felhasznált német különleges kötelékek az utóbbi napokban jó eredményeket értek el. Tito bandáinak egy részét, amely most rendszertelen menekülésben van nyugat felé, az erdős hegyvidéken újra harcra kényszerítették és szétverték. Több száz halottnon kívül a bandák jelentős hadianyagot is hátrahagytak. Az adriai parttal szemben Corfua-szigeténél is gyors előrehaladást eredményezett a néhány nappal ezelőtt megindított tisztogató hadművelet, mintán határozott rajtaütéssel szétverték a makacs ellenállást. A sziget egyébként utánpótlási támaszpontul szolgált Tito bandáinak. Most minden fontos pontja szilárdan német kézben van. A bandák legnagyobb része letette a fegyvert.

IV.

A 8. brit hadsereg karácsony másodnapján folytatta erős támadásait Ortona harci területének német állásai ellen és azoktól nyugatra fekvő szakaszokon változatlan hevesíggel. Az angol hadvezetőség új páncélos kötelékeket dobott harcra, amelyeknek az volt a feladatuk, hogy a német védelmi rendszert egész mélységében áttörjék, azonban a német csapatok mindenütt tartani tudták magukat. Az egész védelmi rendszer szilárdan német kézben maradt. A britek és a kanadaiak az

ortonai elkecseregetett utcai harcokban és egy Ortonától nyugatra lévő szakaszon nagy veszteségeket szenvedtek. Ortonában többek között egy kanadai zászlóaljat teljesen felmorzsolták és foglyok is kerültek német kézre. Közelbarci eszközökkel 13 nehéz brit harckocsit elpusztítottak.

A Mignano és Cassino közötti út mindkét oldalán az amerikaiak sikeresen támadtak. A városról északra húzódó német állások ellen intézett több amerikai támadást szintén véresen visszaverték, jól irányított német tüzértámaszok további készenléti állásokat romboltak szét.

V.

A brit hírszolgálat jelentése szerint Eisenhower tábornok, a szövetségesek európai haderői főparancsnokává történt kinevezése után nyilatkozott a sajtó képviselői előtt. A szövetségesek Róma felé való előnyomulásának ütemét kiabrándítóan lassúnak mondotta. Rámutatott arra, hogy imént egy olyan időszakban vannak a szövetségesek, amikor kemény ellenállást tanúsító ellenséggel szemben nagy nehézségekkel kell előredolgozniuk magukat.

Mint Zürichből jelentik, a svájci sajtó londoni értesítése szerint Eisenhower tábornok a nyugati invázió főparancsnokává történt kinevezésében az angol lapok annak a jelét látják, hogy a szövetségesek most már rövid időn belül, valószínűleg a téli szovjet támadással egyidőben megkísérlik a régóta ígért támadást az európai kontinens ellen. Hogy a főparancsnoki tisztségben a választás nem Marshall, hanem Eisenhower tábornokra esett,

azt azzal magyarázzák, hogy Marshallra még szükség van Washingtonban a valamennyi harctérre kiterjedő legfőbb tervezéséhez.

A Stockholms Tidningen az inváziós tábornokok kinevezését kommentálva, az inváziót olyan nagy kalandnak minősíti, amely talán a hadtörténelem legátfogóbb és legsúlyosabb mozzanata lesz. Az inváziót a háború eléri csúcspontját és akkor talán a Svédország békéjét fenyegető veszély, amit még semmiképp sem küszöböltek ki, égetőbb lesz, mint valaha.

VI.

Stockholmba érkezett londoni jelentés szerint a New York Times megállapítja, hogy Roosevelt beszéde komor karácsonyi üzenet volt. Az elnök nem helyez könnyű győzelmet kilátásba és nagy áldozatokat követelt az amerikai néptől. Amerikában azt hiszik — írja a Svenska Dagbladet —, hogy Roosevelt elnök a kongresszushoz szóló üzenetében részletesebben nyilatkozik majd a moszkvai és a teheráni értekezletről. Karácsonyi beszédében az elnök nem mondott sokkal többet, mint amennyi a közleményekből már úgyis ismeretes volt. A New York Times kijelenti, hogy Teheránban nemcsak katonai, hanem politikai szempontból is alapvető fontosságú határozatokat hoztak. Fegyveremlék a megfigyelés, hogy Roosevelt karácsonyi beszédében elsősorban módosította a feltétlen megadás követelményét, amennyiben rámutatott arra, hogy az egyesült nemzetek nem akarják leigázni a német népet, hanem helyet akarnak biztosítani számára a népek családjában.

AZ OKW JELENTI:

A legerélyesebb ellenállás folyik a keleti hadszíntéren

BERLIN, december 28. (MTI.) A Főhíradó főhíradásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli:

A nikopoli hídfőnél és Dnyepetrovsktól délnyugatra helyi ellenséges támadásokat vertünk vissza.

Zsitomir térségében a bolsevisták újabb erős gyalogos és páncélos kötelékeket vetettek harcra. A súlyos és változó harcok folyamatban vannak. Rjesicától északnyugatra a makacs ellenséges ellenállással szemben végrehajtott támadásaink további területnyeréssel jártak.

Vitebszknél az elhárító csata nemcsak a hevesíggel tart. Az ellenség áttörési kísérletei vasárnap is megkezdődtek. Néhány betörést elrekesztünk. A bolsevisták támadó eleit ellentámadásainkkal visszavetettük. Az ellenség ezekben a harcokban 40 páncéloszt veszített.

A Dnyepetrovsktól délnyugatra dúló harcokban a Maaraus ezredes parancsnoksága alatt álló 477. berlin-brandenburgi gránátos ezred különösen kitüntet-

te magát.

A délnyugati arcvonalon az ellenség vasárnap csak szórványosan hajtott végre eredménytelen támadásokat. Ortona városában a súlyos utcai harcok még mindig tartanak.

A dalmát part mentén Cortula szigetét megtisztítottuk a kommunista bandáktól. E hadműveletben csapataink súlyos harcokban ötszáznál több banditát semmisített meg, sok löveget, fegyvert, hadianyagot és kisebb járműveket zsákmá-

nyoltak.

December 26-án az Északi-tengeren a Bey ellentengernagy vezette alatt álló kötelék megtámadott egy, a Szovjetunióba igyekvő hajókaravánt és azt, valamint a kísérő biztosító ellenséges erőket súlyosan megrongálta. A főlényben lévő angol tengeri erőkkel vívott elhúzó harcokban a Hüntze kapitány parancsnoksága alatt álló Scharnhorst nevű hajó hőse harc után, miután az utolsó gránátját is kilőtte, elsüllyedt.

Hősi küzdelem után elsüllyedt a Scharnhorst

BERLIN, december 28. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelentik: A Scharnhorst nevű csatahajót, amely egy korábbi jelentés szerint vasárnap a főlényben lévő angol tengeri erők ellen vívott hősi harcban elsüllyedt, 1936-ban kezdték építeni és 1938-ban készült el. Vízkeszoritása 26 ezer tonna volt és sebessége 27 csomó. Kilenc 28 centiméteres kaliberű és tizenkét 15 cm-es kaliberű löveggel volt ellátva. A hajónak volt még tízennégy 10.5 cm-es kaliberű és tizenhat 3.7 cm-es kaliberű légvédelmi lövege. Fedélzetén volt két repülőgépinélő és négy vizirepülőgép. A Scharnhorst hossza 226 méter volt, szélessége 30 méter és sűrűsége 7.5 méter. Legénysége kereken 1430 főből állott.

MIHÁLY LÁSZLÓ ÍRJA:

Hogyan láttam az olasz összeomlást

III.

Kolozsvár, december hó.

Mielőtt folytatnám a római naplóból kiragadott részeket közlését, szeretném felhívni a figyelmet a fascista pártban már jóelőre mutatkozó lazulásra, mely összefüggött az Olaszországra mindegyre kedvezőlenebb kimeneteli hadihelyzettel, az ellenséges propagandával és az olasz nép átlagának a lelki-ségével is. A fascista Olaszország a múlt év október 28-án ülte meg a „Marcia su Roma”, a feketeingesek római bevonulásának huszadik évfordulóját. El Alameinnél ekkor már meg-ingott a tengely északafrikai arevonala, azon-ban a közvélemény még nem sejtette a bekö-vetkezőket. Annál inkább nem, mert hiszen ezen a frontszakaszon állandóan hullámozt a hadiszerencse: Bengházi, Cirenaiqa fővárosa — amelynek sorsát megrázó hatással bemu-tató filmet a magyar közönség is ismeri, s amelyet a velencei filmversenyen láttam elő-ször — már kétszer cserélt gazdát a háboru során.

A huszéves évforduló alkalmából az olasz fascista lapok jogos önértzettel közölték, hogy a „nemzeti fascista pártnak” (Partito Na-zionale Fascista, rövidítve: P. N. F.) közel húszmillió tagja van, beleszámítva ebbe ter-mészetesen a „Dopolavoro”-nak, a munkások szabadidőszervezetének és a 7 évtől 21-ig az egész olasz ifjúságot magábanfoglaló „Gio-ventu Italiana del Littorio”-nak (Fascista olasz ifjúság) egyenként közel 5-5 millió taglétszámát. A fascista párt még az a rop-pant és egész Itáliát behálózó szervezet, amelybe számszerűleg is csaknem Olaszország lakosságának a fele beletartozik, s mint ilyen, minden tulás nélkül azonosítható magával az olasz nemzettel, mégis — e nagy számok lát-tára — bárkiben feltámadhatott az a gondo-lat: a kevesebb esetleg több lenne!... Amint-hogy még nem telt el az év, amikor *Virginio Gayda* lapja, a „Giornale d'Italia” azt írta, hogy „a fascista pártnak a szó legnemesebb értelmében újra kisebbségi párttá kell lennie, mert a hatalom birtokában elkényelmesedett és túlságosan megnövekedett”.

Vigyázat! A pártban túlsokan vannak!

Ez volt az első piros vészjelzés: *Vigyázat! A pártban túlsokan vannak.* Korántsem mind hősök, eszmeharcosok, meggyőződéses fascis-ták, hanem sokan bizony elcsúsztak, akik anya-gi és más előnyökért egyszerűen csak oda-tapadtak hozzá, de képesek amugy egyszerűen „leválni” róla, ha ezt maguk számára hasz-nosabbnak ítélik. De a régi forradalmárok, utcai harcok hősei is belekényelmesedtek a bársonyszékbe, s annyi a féltlenvalójuk, hogy jobb szeretnék megállapodni és valahol „biztos helyen” kikötni. A fascizmus örökös forradalom és megújulás — mondja a Duce.

Vajjon, hol vannak a „hőskor”-nak azok az évei, amikor a Duce még a milánói *via Paolo del Carmine* egyik üttört-kopott füstös bérházában szerkesztett, kis dolgozószobájá-nak az íróasztalán ott volt a hatlövétű for-gópisztoly és a munkatársának is bármikor készen kellett állniuk a testi épségükért, éle-tükért a vörösöktől veszélyeztető támadások ellen? Mindez „*tempi passati*”. S vajjon, mi lett az egykori elszánt, tűzbe menni kész munkatársakból? *Dino Grandi*, a lelkes mi-lánói egyetemi hallgató, a Duce jobbkeze, aki annyit és olyan szívesen emlegette, hogy „elsőször atyjától, másodszer Mussolinótól született” már nincs többé... Rómában olyasmir bebeszélnek — s mindez eljut egy külföldi újságíró fülebe is —, hogy gróf *Grandi*, a volt olasz külügyminiszter és lon-doni nagykövét feltűnően kerüli mindazokat az ünnepségeket, amelyek szorosabb vonatko-zásban vannak a fascizmussal és Mussolinival. Így tüntetően távolmarad már évek óta a „*Marcia su Roma*”-nak megünneplésétől, vi-szont megjelenik mindig a november 4-i pa-radén, amely nem fascista, hanem „csak” olasz katonai díszelgés...

Ez már nemcsak „cambio della guardia”

Mindezek azonban csupa suttyóságok, ame-lyekről csak a beavatottak tudnak. De megint a nagy nyilvánosságnak szóló vészjel, hogy ez év február elején leváltanak több minisz-tert. A közvélemény érzi, hogy ez nemcsak egyszerű „*cambio della guardia*”, fascista ör-ségváltás, hanem több annál... *Alessandro Pavolini* népművelésügyi miniszter a „*Messa-gero*” főszerkesztői székébe kerül. Ezt min-denki megérti és helyesli: *Pavolini* vérbeli író és publicista irányító tollára ugyancsak szük-ség van annak az olasz közönségnek, amelyet igen elkeserített napokkal ezelőtt *Tripolisz* ellenséges kéze kerülése.

Abesszinia nem fájt annyira az olaszoknak, mint *Tripolisz* városának az elvesztése. *Tripolisz* városát az 1911-es olasz-török hábo-ruban foglalták el az olaszok, s a töröladoza-

ton felül a harmincéves belétfektetett olasz munka eredményét fájlatják. *Tripoliszt* majd-nem — és jogosan — úgy tekintették, mint olasz várost. Novecento-stílusú új negyedei az elasz modern városépítés remekei. Egyik szé-kesegyházában *Italo Balbo* nyugszik, a fascis-mus quardunvirje, *Tripolitánia* kormányzója, az „olasz szárnyak” megteremtője, akit Észak-Afrika felett vívott légiharcban lőtt le az el-lenség... „Ez már a mi husunk és vérünk” — mondotta nekem *Tripoliszra* célözva egy egyszerű olasz takarítóasszony ott a *palazzo Falconieri*-ben, s ez a megállapítása az olasz tömegek véleményét fejezte ki.

Tüneteknek a pártjelvények

Visszatérve az olasz miniszterek hirtelen le-váltására, a legnagyobb feltűnést *Bottai*-nak, a nemzetnevelési és *Ciano* grófnak a külügyi tárca éléről való távozásra kellette. Sokat be-széltek erről, kivált *Ciano*ról és az ő menesz-tését bizonyos különbsége-akkcióval hozták vo-natkozásba... S ekkor figyeltem fel egy — ha jól emlékszem, a „*Messenger*”-ban megjelent — kis egyházasos cikkre, amely, ha nem is tul élesen, mégis szóvá tette a fascista pártta-gok gombyukából lassan-lassan eltűnő pártjelvényt... Mi ez? Igen, akadnak fascis-ták, akik feleslegesnek tartják azt, hogy a többi bajtársakkal való együttérzést a jelvény kitűzésével is kifejezésre juttassák. Ezek az emberek nem törődömök, vagy szórakozottak. Fel kell hát rázni és figyelmeztetni őket...

A szlovákiai magyarság sére méit tette szová gróf Esterházy János a pozsonyi parlamentben

POZSONY, december 28. (Bud. Tud.) *Esterházy János* gróf, a szlovákiai ma-gyarság parlamenti képviselője, a szlo-vák parlament költőegyetési vitáján al-kalmul használta fel, hogy ismét kifeje-zést adjon a magyarság panaszainak. *Es-terházy* gróf beszédében többek között a következőket mondta:

„Már felszólalásom elején azt mondtam, hogy az itt élő magyarság nevében a képviselőhá-zsra előtt leszögeztem álláspontunkat. Az itteni magyarság a legteljesebb mér-tékben átérzi a világháború által okozott helyzet súlyos voltát és azért, mert tud-já, hogy ilyen súlyos időkben a helyzet még komolyabbá válik, sőt egyenesen ka-tasztrófálisra is válhatik, így a költség-vetést rajtam keresztül megszavaztatja. A gazdasági helyzetet itt, Szlovákiában sok tekintetben nem rózsás. Legyen szabad rámutatnom arra, hogy éppen úgy, amint bizalommal viseltethetünk a gazdasági mi-nisztérium iránt, nem viseltethetünk bi-zalommal a kormány politikai miniszte-rei iránt.

— Megkísérletem panaszainkat admi-nisztratív uton csendben, a nyilvánosság teljes kizárásával elintézni, mert ilyen vészterhes időkben kerülni kell minden olyan lépést, amely a különböző nyelvűe-ket egymástól elválogatja. Reméltem és bízom abban, hogy ilyenemű politikai magatartásunkat a kormány erre hivatott tényezői honorálni fogják azzal, hogy ők is súlyuk és tekintélyük latbavetésével meg fogják gátolni a sokszor naponként

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET

Naplemente előtt

— Gerhart Hauptmann színművének bemutatója a Nemzeti Színházban —

Napjaink színházbarát közönsége ugy-ezőlvan elsokott a mai szóval probléma-darabnak nevezhető színműtől, az új szer-zők igazán nem kényeztetik el problé-máikkal. Eppen ezért érdekes és szinte tanulmány volt megfigyelni, hogy a kö-zönség, amelyik állítólag nem kíván a színpadról költöt hallani és azon vihart szemlélni, mennyire átértézt a Haupt-mann-dráma hallatlan feszültségét és izgalmát. A szakmánya készült és kon-venzionális semmiségekkel megtöltött „társadalmi darabok” után nagy élmény volt a tegnapi színházi est, amelyen egy nagy költő találkozott egy nagy művés-zszel. Ez a rendkívül ritka találkozó tette a bemutatót oly fényessé és forró sike-rűvé, amelyre a közelmúltban, sok di-csőséget látott színpadunkon nem is em-lékszünk.

A Naplemente előtt-et, mint Hauptman-nak legjobban darabját, általában naturalis-tának szokták minősíteni, ami közönsé-

Ezt a lapszéljegyzetet nem igen vette észre valamelyik távirati iroda római szerkesztője. En akkor felírtam magamnak, anélkül, hogy akkor még sejtettem volna: mivé válik a kö-vetkezőkben? Egy fecske nem csinál nya-rat. Az első fecskéket azonban követték a töb-biek is. Az ilyenirányú észrevételek, felhábo-rodott figyelemzetelek felbukkantak itt is, amott is, egyre sürribben bukkantok fel az olasz lapokban. Egyesek az ilyen egyének ki-pillengézését, mások különféle más eljárás-o-kat sürgettek, minem meg nem jelent a fascista párt vezetőségének az a hivatalos közlése, hogy akit rájtakapnak, hogy a párt-jelvényt bármilyen okból nem hordja, azonnal kitaszítják a fascista párt tagjainak sorából. Nem felejttem el, minő barátságosan figyel-meztetett engem egy öreg olasz pincér, ami-kor megtudta, hogy én is „camerata” vagyok, vagyis mint ösztöndíjas, a G. U. F. (egyetemi fascio) külföldi osztályába tartozom, hogy mi-ért nem viselem a pártjelvényt... Pedig én mint külföldi újságíró, nem is voltam erre kötelezhető és mégis...

Ekkor már 1943 tavaszát írták. Tuniszban már csak egy keskeny partszégélyt védelme-ztek a tengely erői. A fascista párt élén *Carlo Scorza* főtitkár állott a Duce megbízásából, aki a hőskorra emlékeztető fanatizmussal lá-tott neki a tisztogatáshoz. A lapokban ál-landó rovat, hogy kiket és miért zártak ki a fascista pártból... De mindez már kicsit el-késlett!

megismétlődő szekaturákat, Sajnos, csa-lódnom kellett. Hallgatásomat és azt a tényt, hogy nem léptem a képviselőház elé panaszainkkal, úgy látszik, gyenge-ségnek minősítették és ezért a végzatu-rák azóta, sajnos, napról-napra még csak fokozódnak. Rengeteg anomáliát tudnék felsorolni a belügyi kormányzat tárcájá-nak terhére. Nem teszem ezt azért, mert remélem, hogy a belügyminiszter, ha meg fogja érteni azt a szándékot, hogy nem szónokolni akarok, hanem azt szeretném, ha az említett eljárások elleni ilyen né-ma tiltakozásomat a belügyminiszter ur megszívlelné és odahatna, hogy ezek a magyarságot mélyen sértő anomáliák megszűnjének.

— A háború ötödik évében vagyunk. Egyikünk sem tudja, hogy mit hoz a hol-nap. Tagadhatatlan, hogy ezen a földön ezer éve egymás mellett élünk. A törté-nelem folyamán voltak jó és boldog kor-szakok, de voltak katasztrófák, amelyek egyaránt sújtották az ország lakosságát, tekintet nélkül arra, hogy milyen nem-zetiséghez tartozott. Aki nyitott szemmel jár, az tudja, hogy Európa hány országá-ban élnek a különböző nemzetek a legka-tasztrófálisabb korszakot. Kérem tehát Önöket, a kormány erre hivatott tagjait, hogy teremtsenek olyan politikai légkört, amely meglegedetté fogja tenni az or-szág összlakosságát. Ha ezt a kormány meg tudná valósítani, mérhetetlenül na-gy szolgálatot tenné a jelenleg nagyon is veszélyeztetett általános európai civilizá-ciónak is.

KÜNDÖGÉS HÜLÉS
KALCIHERBA
TEN

GYÓGYSZERTÁRBAN KAPHATÓ

csos alakja és pályafutása az a bizonyos jellegzetesen XIX. századbeli alak és pá-lyafutás, amely tömegével nőtt ennek a századnak sűrűjében. Erős ember, aki az élet gáttalan szabadversenyében valóság-os kis birodalmat hódít magának s ami-kor hetvenéves korában mindezzel betelt s a korlátlan hódítás idején visszafojtott vágyainak enged, önző vagyonféltésből és hamis tekintélyi elvűk alapján, saját gyermekei lázának fel ellene és végeze-tül megölik. A dráma szereplőinek kö-rülményei és elvei sürített alakban ad-ják a századforduló típusait és azoknak vi-lágképét. Hauptmann azonban mélyebb-re és korának típusain kívül minden egyes alakiból viharoként elsodró erővel mutatja fel az örök embert, a vakot, az aljast és a nagyszerűt.

Clausen-t, a nagy embert, a titkos ta-nácsos-á emelkedett kereskedőt és szer-vezőt, ezt az önmaga és saját hatalma fö-lé nőtt hetvenéves öregurat a színház vendégeként *Somlay Artur* alakította. Megmutatta, hogy a „parádés szerep” is csak nagy művésznek nyújt korlátlan le-hetőségeket. Az élet és játék egyszerű szintézisét alkotta meg valóságos életet élt a színpadon s ugyanakkor bölcs emel-kedettségekben, szenvedélyekben, szenve-désében és bukásában több volt, mint em-ber. Maga volt a korlátait szétörő, ma-gasabb boldogságra, beteljesülésre vágyó, ezért szenvedő és elbukó emberiség. Al-kata, hangja, öltözködése, ösztöne és tu-dása mind egyes eszköz, amelyekből cso-dásos összhangot teremve alkotta meg Clausen-t, az embert s a típus minden egyedét. Alakítása, mint a költői mű egyenértékese, monumentálisnak mond-ható. A közönség lélekzetét elfojtva fi-gyelt minden mozdulatát s a felvonás-vegeken forró ünnepben részesítve, valóban szünni nem akaró tapsokkal hó-dolt művészetének.

Együttesünk többi tagja természetesen nehezen bírta el az összehasonlítást *Som-lay Artur*tal. Jó alakítás volt *Sallay Kor-nélia* apistá imádó, öregedő leány (Betti-na). *Fülöp Kató* Inken-alakítása tökéle-tesen ráillő szerepében tehetséges volt, de inkább külsőségekben bizonyult a ven-dégművész méltó partnerül. A többiek közül *Csoka József* (Stopnitz), *Tompá Sándor* (Geiger), *Kemenessy Ferenc* (Hanefeldt) és *Szécsi Ferenc* (Wolfgang) váltak ki. Remek kabinetfigurát alaki-tott a nagyszerű epizódszínész, *Várady Rudolf* (Winter). Jók voltak *Versényi Ida* (Paula), *Bodó György* (Egmont), *Sen-kálszky Endre* (Klamroth), *Hegyi Lili* (Petersné), *Lantos Béla* (Wuttke), *Dancsó György* (Eibisch kertész) és *Ross Jenő* (fő-polgármester). Az Immoos lelkész alaki-tó *Dárday Antal*nak nem volna szabad pani palástban leülnie a kerteszekben. A palást tudniillik nem porköpeny, volta-képp nem is „ruházati darab”, hanem több, azaz más valami. Ilyenkor legfel-jebb a karián viheti magával. *Dukony Margit* (Otília) gvengeségével „kiritt” az együttesből. A darabot *Somlay Artur* rendezte s a rendelkezésére álló rövid idő ellenére is sikerült, a lehetőséghez ké-pest, egybehangolnia az együttes tagjait. A díszleteket *Varga Mátyás* tervezte.

A bemutatóelőadás közönsége *Somlay Artur*tal együtt szereplőit is, sok-szor a függönyök elé hívta.

SZABÓ ISTVÁN.

Amerikai egységek szálltak partra Ujbritanniában

LISSZABON, december 28. (MTI.) Az ujuineai angolszász főhadiszállás jelen-tése szerint amerikai egységek partra-szálltak az Uj-britanniai Gloucester-foknál.

Hagyományos erdélyi szellemben, bátran, megalkuvás nélkül küzd mindennap a magyar nép boldog-ságáért az Ellenzék.

Író, nemzet és politika

Írta: SZABÓ ISTVÁN

Manapság, amikor a különféle hivatásrendhez tartozók sokat fáradoznak azon, hogy megfogalmazzák és a társadalom tudatában meggyökereztesék hivatástudatukat, s az abból következő emberi és közösségi magatartásukat, nem érdektelen ily szempontok szerint az íróval, vagy ha úgy tetszik, az írók rendjével is foglalkozni. A kérdés természetesen rendkívül kényes, mert hiszen — míg minden más „szakma” folytonosan hírt ad magáról — éppen az író az, aki önmagából merítve, az írásaiban megtestesített világot is saját alanyiságán átszűrve, mégis a legkevésbé hálát, magáról, rendjéről, mesterségéről, panaszaíró és kívánságairól. Míg a társadalom és a politika minden rezdülésére azonnal élénk tapok csattannak fel, vagy dühös förmedvények hangzanak el a fogorvosok, a segédhivatali fogalmazó-gyakornokok vagy a toronykereszttartózkodók karának részéről, addig az író és rendje legtöbbször szemérmesen hallgatva viseli el az ellene intézett dühös kirohanást, a ritkán megnyilvánuló elismerést, s leggyakrabban emberi méltóságának és mesterségének legnagyobb veszélyét, a mellőztetést.

Nemzeti életünkben

mindig előkelő helyet foglaltak el az írók, ha a „nemzeti élet” kifejezést történetileg és visszatekintve értelmezzük. Ma elismerjük a mult nagyjait, társadalmunkban, azaz a jelenkorban azonban ennek ellenére nem biztosítottuk számukra érdemüknek megfelelő helyet. Az író, mint társadalmi lény, a mult századokéhoz képest persze polgáriasult. Látszólag minden a legnagyobb rendben van körülötte, rendben vannak a papírai és van bejelentett lakása. Am a társadalmi babona és előítélet gonosz nyelveinek csepülésre és híványozásra még mindig elég „anyagot” szolgáltat pusztán természetű léte, s a körülötte lappangó „titok”. Hogy szellemi kategóriákban él és nem szívesen helyezkedik el a mindenkitől látható rend, állami hivatali iróasztalok körülbástyázott és hangzatos, de üres cünnel kitapintható létfalakain.

Szinte világszerte

taskorszak köszöntött rá az íróra, s jellemző, hogy Angliában, a háború után egy miniszteri rendelet, amely a különféle foglalkozási ágakat sorolta fel a nemzeti fontosság szempontjából, az írókat a negyvenegyedik csoportba sorolta a papagáj-idomítókkal együtt. Az írók társadalmi értékelése a társadalom különböző erőviszonyainak alakulásától függ s időnként és helyenként változásoknak van kitéve. Ennek ellenére azonban nem mindenütt egyformán lebecsült a helyzete. A pozíciókülönbségek minden esetben a fennálló állami és társadalmi rendszer mögött álló világnézeti különbségekre vezethetők vissza. A liberálisztikus rendszerben menthetetlenül a tökéletes kiszolgáltatottjává válik az író, de könnyen ártalmára válhat az a felkarolás és pártfogás is, amelyk bármily jóakaratu irányítással, voltaképpen szabadságától fosztja meg. A kérdés további elméleti taglalása örök circulus vitiosus és semmivel sem visz a megoldás felé. Szükséges azért, hogy lehetőleg gyakorlati ésszel és kézzel nyuljunk feléje és a mi adott helyzetünkben, magyarságunkon belül, a valóságnak megfelelően, a magyarság s a korszerűség követelményei szerint ítéljünk, döntünk, s gyakorlati megvalósításokkal segítjük előre a kibontakozást.

Ilyen gyakorlati megfontolásokból vetődött fel az a kérdés, hogy a modern időknek megfelelően és más hivatási rendek nyújtotta példák szerint nem kellene-e az írókat is valamilyen szervezetbe illeszteni, elhessegetvén ezzel mindenkorra azt a babonát, hogy az író „társadalmon kívüli lény”, akit nem lehet és nem szabad szervezeti szabályzatokkal megkötni és bizonyos szervezeti felelősségnek alárendelni. Jól tudjuk, hogy a magyar író mindig jó hazafi volt, a nemzeti gondolat éltetője, s bármilyen társadalmi osztályból került is ki, a kötelességteljesítő polgár is volt a polgárosság órá.

Nálunk, minden más nemzettől eltérően, külön feladatok is vártak és várnak az íróra. A gazdagabb, a nagyobb számú és előhaladottabb nagy nemzetek írói élhetnek vagy élhetnek tetszésük szerint, akár Robinson-módjára, szinte kívül a társadalmon, s a nemzet mindennapi szükségleteiről mitsem tudva, azok felett. A magyar íróknak az általános, nagy és örök értékek szempontjából való működésén túl, vannak magyarsági szempontból mindennapi, apróbb-nagyobb gyakorlati feladatai is. Ilyen a nemzetnevelésben való kötelességszerű részvétel, s a nemzeti műveltség terjesztése.

Legjobbaink

alkalmazkodtak is mindig ezekhez a felsőbb parancsokhoz, s még a humanisztikus elvonatkozásra hajlamosak között is alig találunk olyat, aki kisebb-nagyobb mértékben ne vette volna ki részét a multban, a közelmultban és a jelenben is, az íróra háruló, gyakorlati nemzeti feladatokból. Az ellenkező vélekedésekkel szemben ezért meggyőződésünk, hogy nemcsak szabad, de szükséges nálunk is az írók szervezettzerű tömörítése. Ezáltal részvételre az írói rend hatékonyabban a közönség védelmében, mind emberi és mesterségbeli tekintélye és méltósága mind, anyagi létének biztosítása szempontjából. Mánthoz természetesen szükséges a társadalomnak egy céltudatos nemzetrevelő program segítségével való megváltoztatása. Szükséges az, hogy „közoktatásügyünk” a nemzetnevelés ügyévé lépjen elő, s a nevelés és oktatás központjává tett hungarológián belül érvényesüljenek azok a szempontok is, amelyek lehetővé teszik a társadalomnak az írói rendre nézve kedvező vélemény-átalakulását. Az íróknak megfelelő, de nem hivatali-bürokratikus! — megszervezése, igazi méltóságot adó és nem üres neobarokk cikornyákat ráaggató rendi elismerése és védelme, s a társadalomnak a nevelés segítségével való átalakítása közül egyik sem előzheti meg a másikat. A kettőnek egyszerre, egyidőben kell végbemennie. Egyedül így vehetjük élet a köklér-vagabundus-legendaéknak és tehetjük az írói rendet nemzeti feladatának teljesértékű kifejtőjévé. Ez valóban nem magányügy, hanem a nemzeti kultúra elsőrangú ügye és érdeke.

A közéleti felfogás

tiltakozik az ellen, hogy az író „politizáljon”. Azt tartja, hogy az íróknak réltőltenül testi, anyagi létét veszélyeztető módon kell élnie, mert — így hangzik a frázis: — a kagyló is veszélyes gyötörtetésre választja ki a gyöngyöt. Ez az ostoba és elavult példázat kísért lepton-nyomon, s akadályozza az írói rendnek a meglevő, de feladatukat teljesíteni feletti tömörítését, s hatékony és cselekvő beleszólását a mindennapok dolgaiba.

Sokan és sokat vitatják azt is, hogy kell-e vagy szabad-e az íróknak politikával foglalkozni. Természetes, hogy az íróknak emberi és állampolgári joga a politikával való foglalkozás, de hivatásának teljesíthetése érdekében sem zárkozzanak el a nemzet egyetemének érdekét képviselő jobb és magasabb értelemben vett politika elől. A pártpolitika apró és mindennapi herce-hurcái felett vannak szinte örökre szóló nagy nemzeti követelmények, amelyeknek tudomásul nemvételét egyetlen író sem engedheti meg magának, s nincs olyan emberi érv, vagy művészi elv, amelynek ürügyén a közösség rászabta feladatok teljesítése alól, erkölcsi épségének fenntartásával kibújhatna. Meggyőződésünk, hogy a politikának kellene foglalkoznia az íróval. Egy céltudatos, körültekintő és nemcsak hónapokban, de legalább évtizedekben gondolkodó nemzetpolitikán belül létrehozott nagyvonalú, okos kulturpolitikának kellene, hogy az írókat bevonja a kisebb-nagyobb gyakorlati célok megvalósításának tervébe. Ezzel szemben mindenütt azt látjuk, hogy

a magyar író nem jut szóhoz

olyan helyeken sem, ahol pedig hivatása szerínes nemcsak hasznos, de pótolhatatlan volna

közreműködése. Bár történtek a közelmultban ebben az irányban gyenge és bányatag kísérletek, de alkalomszerűen, „érezd körlek meg”-szelvelve magad”, vállveregető módján és korántsem céltudatos módszerességgel. Ez a mód alkalom lehet egy vagy több tiszteletdíj megkeresésére, de nem alkalmas arra, hogy az író egy nagy terv fontos és nélkülözhetetlen részesének érezze magát. Pedig a gyakorlat azt mutatja, hogy az írók kiváltképpen alkalmassok — s ez alól csak a meddő intellektualizmus cseccszopói alkotnak kivételt — a legkülönbözőbb nemzeti-társadalmi feladatok ellátására. A nyugati államokban századok óta ismerik az író-államférfiakat, az író-diplomatákat, a szervező, nevelő és vezető írókat, — felesleges is nevéket emlegetni —, míg nálunk ma is egy-egy alsóbbrendű „kitüntetéssel” — amire különben sem vágyik — kell beérnie az íróknak. Ezt a helyzetet már Mikszáth felpanaszolta: „Mert ahol Arany János és Jókai, akik századokra szóló dicsőségére dolgoztak nemzetünknek, kisebb rendjeleket kaptak, a fennálló rendjel-adományozási rendszer szerint, mint egy nagyhasú főispán, aki tizenöt évig csibukozik és köpköd csempészett dohánnyal a megyeházán (a még magasabb rendjelek tulajdonosairól nem is szólunk), — ott, aki az írók kitüntetését sürgeti, voltaképpen azok deklaszifikálását akarja... Többet érdemlé-e ezért a Petőfi munkái, ha oda volna írva a címlapjukra: „Írta: Petőfi Sándor kir. tanácsos”.

Nos, a magyar író az ország, s az állam nem veszi igénybe, alig-alig akarja a nem-

zeti élet cselekvő részesévé tenni, s megelégszik leereszkedő és megalázó cimadományozással, akkor, amikor a nemzeti élet számos területén halaszthatatlanul fontos volna a munkássága. Egész kulturális életünk — kivéve a tudományt és tudománypolitikát, amivel most nem kívánunk foglalkozni — vakvágányon halad. Az „örösváltásra” való felkészületlenségünk, s a körülötte történtek érdemi és magyar szempontból a csőd szélére juttatták a magyar könyvtérrelést, a színpaddal együtt a színpadi irodalmat és a filmet. A ponyvatorvényünk hézagainak nagyobb dicsőségére a mérgező ponyva éppen csak megdrágult, ellenben ma sincs nemes ponyvairodalmunk, helyenként avatatlan kezekben van népművelésünk ügye. Van irodalmi és művészeti tanácsunk, amelyben mindenki szóhoz jut, az író és művészt kivéve, van nemzeti filmbizottságunk, amely semmitől sem áll messzebb, mint a nemzetitől és a filmtől, magyar nyelvi és zenei tankönyveink mintagyűjteményeül szolgálhatnak annak, ahogyan nem szabad és nem lehet anyanyelvet és magyar zenét tanítani, stb., stb.

Ime, csak egy néhány feladatkör, amelyben fel lehetne és kellene használni az írókat. Író, nemzet és politika kérdése egyszerű, mint minden nagy kérdés. Csak tervbe kell beépíteni e három tényező cselekvő együttműködését, amíg nemzeti kultúránk megröszéde nagyob kárát nem vallja annak, hogy a mult gazdag tanulságainak ellenére avatatlan csepűragóként, a korlátokon kívülre rekeszti az írókat és rendjét.

Kolozsváron kedden tartanak szünetnapot a kereskedők

KOLOZSVÁR, december 28. Kolozsvár polgármestere megbízásából Grucza Lipót tanácsnok a nyílt árusítási üzletek nyitástanak és zárásának ideiglenes módosításául az alábbi hirdetményt bocsátotta ki:

„Közhírré teszem, hogy Kolozsvár város területén a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 168.500—1943. számú rendelete alapján 1943. december 27-től 1944. április 30-ig a tulnyomóan élelmiszert, tüzelőanyagot és élővirágot árusító kereskedők részére, ideértve a mézárásokat is, az általuk megállapított záróra érvényes, vagyis reggel 7 órakor nyitnak, déli 1 és 3 óra között zárva tartanak, hétköznapokon este 7 óráig, szombaton este 8 óráig kötelesek a fogyasztóközönséget kiszolgálni.

Egyéb nyílt árusítási üzletek reggel 9 órakor nyithatnak és déli záróhatárral nélkül egyházamban délután 4 óráig kötelesek árusítani.

Rendkívüli személyi esemény, vagy más elháríthatatlan akadály esztéu, ha valaki üzlethelyiségét zárva kell tartania, azt az iparhatóságnak ajánlott levélben azonnal be kell jelentse, megindokolva a záróhatárt, ezenfelül az üzlethelyiség útjában is szembejövő módon a záróhatárt okát fel kell tüntetni.

Minden het kedden a nyílt árusítási üzleteket zárva kell tartani, kivételt képeznek a tulnyomóan élelmiszert, tüzelőanyagot és élővirágot árusító kereskedők, valamint minden üzletágban a nagykereskedők is, ha azonban kiskereskedelemre is be vannak rendezve, fogyasztókat ezen a napon nem szolgálhatnak ki.

Nyomatékosan figyelemztem a nyílt árusítási üzletek tulajdonosait, hogy a fenti rendelkezések megszegése pénzbüntetést és 15 napig terjedő elzárást von maga után.”

Kolozsváron nem hétfőn, hanem kedden kell az üzleteket zárva tartani.

Tozso miniszterelnök beszéde a japán győzelemről

TOKIO, december 28. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenté: Tozso miniszterelnök a japán felsőház ülésén, mint hadügyminiszter beszédet mondott a háború legutóbbi eseményeiről és kijelentette, hogy a japán hadsereg jokoatosan együttműködve a tengerészettel, valamennyi hadműveleti területen szilárdan kezében tartja hadászatiilag fontos támadó állásait, ámbár bizonyos szakaszokon kisebb-méretű változások mentek végbe. Tozso különös hangsúllyal utalt arra, hogy a harcban álló csapatok tisztjei és legénysége minden egyes összecsapásnál súlyos csapásokat mérnek az ellenségre és ily módon az ellenséget harci erőinek és anyagi erőinek erős elhasználódására kényszerítik. Ezután utalt arra, hogy a japán csapatok most és a kezdődő új esztendőben a háború győzelmes befejezéséért harcolnak.

A csendesóceáni hadszíntér eseményeivel kapcsolatban a hadügyminiszter kijelentette, hogy a japán szárazföldi és tengeri erők ez év októberé óta megsemmisítő csapásokat mértek az ellenségre, miután ez nagyobb átmérőjű hadműveletekbe kezdett. A japán erők jelenleg három hadműveleti területen kényszerítik bevesz harckokra az ellenséget: a Salamon-szigeteken, a Bismarck-szigeteken és Új-Guinea keleti részében.

Tozso a kínai hadszíntéren elért eredményekről így nyilatkozott:

A japán kötelek kiváló eredményekkel hajtották végre üsztogatósi hadműveleteiket, különösen az északkeleti és keleti hadműveleteket, amelyeknek legkiemelkedőbb eseménye volt Csangteh bevétele. Közölte, hogy október vége óta a japán hadsereg kötelekét havaz-ezernél több ellenséges katonával szálltak szembe, körülbelül négyezer csatában.

Tozso a továbbiakban megállapította, hogy az angolok és amerikaiak megerősítették Kínában állomásozó légierőiket és havonta összesen ötszáznál több repülőgép támadta a japán állásokat. Ezeket az ellenséges támadásokat a hadsereg repülőkötelek hárították el. A kínai légi hadműveletek rendkívüli je-

lentőségére való tekintettel elhatározta, hogy fokozza a császári hadsereg teljesítményét, s megsemmisítő támadásokat intéz az ellenséges légierők ellen, amíg azokat teljesen felmorzsolja. Végül Tozso hadügyminiszteri minőségében megdicsérte azokat a japán köteleket, amelyek résztvettek Mandzsukuo és Észak-Japán védelmében.

Amerika a háború után is meg akarja tartani a légitámaszpontokat

STOCKHOLM, december 28. (MTI.) Az Associated Press washingtoni jelentése szerint Bradley amerikai kongresszusi tag javaslatot terjesztett elő, amelynek értelmében Amerika a háború után is megtartaná az ellenőrzést a háborúban megszerzett légitámaszpontok felett, hogy ezáltal az egész világon biztosítsa az amerikai kereskedelem fejlődését.

A FRANCIA FELSZABADÍTÓ BIZOTTSÁG VÁD ALÁ HELYEZTE PÉTAIN MARSALIT IS

ALGER, december 28. (B. T.) Mint a francia felszabadítási bizottság közli, a bizottság határozata értelmében bírósági eljárás indítanak Pétain tábornagy és mindazon francia személyiségek ellen, akik a németekkel való együttműködéssel vádolhatók. A vádat ellenük a francia büntetőtörvénykönyv 75. és az azt követő cikkelyek alapján emelik. Letartóztatási parancsot adnak ki a francia véderő azon személyiségei ellen, akik fegyveres erőszakkal szembeszálltak a birodalomnak a háborúba való belépése elén. Az érintettek katonai bíróság vonja felelősségre. Jogukban áll a védekezés. Az ítéletet a rendes jogi eljárás után hozzák. Ezzel kapcsolatban közlik, hogy a „egutóbb lelatóztatott Flandint, Peyrount és Puchoux, volt minisztereket, valamint Bergeret tábornokot katonai fogházba szállították.

VÁSÁROLJON

BÜZAKÖLCSONKÖTVÉNYT AZ

ERDÉLYI KERESKEDELMI BANK R. T.-nál

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 33. szám.

HIREK

A rövidnyelvű ember többet hazudik?

Egy svájci pszichiáter megállapította, hogy az emberi nyelv alakja szorosan összeügg tulajdonosa lényével. Ezek szerint hosszú keskeny nyelvű emberek jelleme jó, míg a rövid széles nyelvűek bizonyos hajlamot mutatnak hazugságok iránt. Elővigyázat ajánlható a rövid, keskeny nyelvű emberek irányában is. Ezek állítólag 100 százalékos biztossággal rosszul állók és lusták. Eme nyelvtéoria felfedezője szerint sokkal kevesebb nézeteltérés volna ember és ember között, ha bemutatkozásuknál nyelvet öltetnének egymásra!

INTERNÁLTAK NAGYVÁRADON KÉT BOTRÁNYHÓST. Nagyváradról jelentik: A rendőrség internálta Lindenfeld Márton Mátyás foglalkozás nélküli egyént és Weisz Lajos ügynököt. Mind a ketten állandóan kávéházakban tartózkodtak, kimutatható jövedelmük nem volt és gyakran nagy mulatozásokat csaptak. Legutóbb Lindenfeld nyomdafestéket nem tűrő szidalmakkal illette az egyik kávéházban a ruhatárosnőt. Az internálás indoklása szerint a két parazita dologkerülő viselkedésével és tékozló mulatozásaival megbotrunkoztatja a jóérzésű embereket, akik joggal felháborodtak azon, hogy miből telik mulatozásra a kimutatható jövedelem nélkül álló két zsidónak.

AZ ÓCSKAVAS HASZNOSÍTÁSA. A háborús nyersanyaggazdálkodás nem engedi veszendőbe menni a szemétteltelekre kerülő ócskavasat sem. Acélgyárakban hatalmas A. G. elektromos kemencék magasfrekvenciájú árammal cseppfolyóssá alakítják a vasat s megfelelő ötvözetanyagok hozzáadásával különleges nemesacél készítenek belőle. Ez a nemesacél hajlékony, ellenállóképes és egyaránt alkalmas a legkényesebb műszerek és legtekélyesebb fegyverek gyártására is.

BESURRANÓ TOLVAJLÁSÉRT KÉT-HÓNAPI FOGHÁZ. Nagy Márton Kalandósa 38. szám alatt lakó napszámos december 18-án bemászott a Kónya Zoltán Horthy Miklós-ut 118. szám alatt levő vendéglőjének padlására azzal a szándékkal, hogy összeszedje az ott található értékesíthető holmit. A vendéglős cseledje meghallotta, hogy a padláson jár valaki, rendőrt hívtak és Nagy Márton a rendőrségre kísérték. A törvényszék egyes büntetőbírája gyorsított eljárással vonta felelősségre a besurranó tolvaj napszámost, akit 2 hónapi fogházbüntetéssel és 2 évi jogvesztéssel sújtott a bíróság.

Hetinaptárak, konfetti, szepertin beszerezhető Borosnál, Deák-Ferenc-utca 18.

MEGKÉSELTEK EGY FIATAL LAKATOS-SEGÉDET AZ UTCÁN. Vakmerő merénylet ügyében folytat nyomozást a rendőrség. Fodor István, Csillaghegy-ut 23. szám alatt lakó 19 éves lakatossegéd tegnap este kilenc óra tájban hazafelé tartott, amikor az Andrássy- és Lakatos-utak sarkán hirtelen két ismeretlen egyén állta el az útját. Mindketten rátámadtak és megkísérelték a fiatal lakatossegéd védekezhetett volna, az egyik támadó zsebkéssel nyakszirton szurta, Fodor Istvánt a mentők részcsitették első segélyben, majd beszállították a sebészeti klinikára. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. A súlyosan sebesült lakatossegéd később támadóiról nem tudott pontos személyleírást adni, mivel a sötét utcán a'ig láthatta arcukat.

KÜLÖNÖS ÖNGYILKOSSÁG. Nagyváradról jelentik: Karácsony másodnapján este Albucz Imre, volt tűzoltó, jelentette a rendőrségen, hogy felesége lakásukon felakasztotta magát, mialatt ő a mozában volt. Az öngyilkos asszony bucsulevelet hagyott hátra, amelyben kéri, hogy holttestét ne boncolják fel. Megdöbbentő körülmény volt, hogy az asszony azzal a kötéllel hajtotta végre az öngyilkosságot, amellyel két évvel ezelőtt édesapja felakasztotta magát. Apja tette után a kötéldarabot elrejtette azzal, hogy az szerencsét hoz... A rendőrség megadta a temetési engedélyt.

A vállán vitte ki a temetőbe halott édesanyját egy megzavarodott vénleány

NAGYVÁRAD, december 28. A napokban a temető közelében megtalálták Hadadi Dánielné 106 éves matróna holttestét. A boncolás megállapította, hogy a halál oka tüdőgyulladás volt. A nyomozás során kihallgatták Hadadi Bertát, a matróna leányát. Kiderült, hogy a vénleány vállán vitte ki lakásukból a holttestet és letette a temető közelében. Először azt gyanították, hogy gyilkosság történt, de a boncolás kétséget kizáróan megállapította a természetes halált. Hadadi Berta zavarosan viselkedett, ellentmondó kijelentéseket tett, majd nem akart távozni a rendőrség épületéből. Az eljárás közegészségügyi kihágás címén indult meg ellene. Viselkedése azonban annyira zavaros, hogy valószínűleg elmebetegségre kell utalni.

A KORMÁNYZÓ KARÁCSONYI ÁHITATA. A Kormányzó Ur Öfjelméltósága fiával, ifjú Horthy Miklóssal karácsony első napján reggel 9 órakor megjelent a Kálvin-téri református templomban az istentiszteleten és résztvett a közös áhitatban.

TÖRÖKORSZÁG MOHAIRT SZALLIT MAGYARORSZÁGNAK. Istambulból jelentik: Néhány nappal ezelőtt 300 tonna mohair érkezett Magyarországra Törökországból. További szállítmányok útban vannak.

MUNKÁSBÁLESET A GUTENBERG-UTCÁN. Súlyos baleset történt hétfőn a Gutenberg-utcában levő ipartelepen. Moldován András, Hársfa-utca 10 szám alatt lakó 30 éves munkás olyan szerencsétlenül esett le a munkaállványról, hogy csipőcsontját törte és ezenkívül vállán és fején is kisebb zúzódásokat szenvedett. A helyszínről kihívott mentők részcsitették első segélyben, majd be szállították a sebészeti klinikára.

Churchill Péter királlyal tárgyal Kairóban?

ANKARA, december 28. (MTI.) Egyiptomból érkező utasok szerint Egyiptomban erősen tartja magát az a hír, hogy Churchill betegsége nem volt egyéb, mint „diplomáciai betegség”. Hír szerint Churchill meghosszabbított közelkeleti tartózkodása összefüggésben állott volna azokkal a titokzatos tárgyalásokkal, amelyeket Wilson tábornokkal és más angol katonai személyiségekkel Alexandriában folytatott. Ezeket a tárgyalásokat a Balkán és főleg a jugoszláv kérdés politikai és katonai fejleményeivel hozzák összefüggésbe. Valószínűnek tartják, hogy Churchill Kairóban találkozott Péter királlyal. Mindenképpen az a vélemény uralkodik, hogy a Balkánnal kapcsolatban nagy pókerparti folyik, amelyben a legjobb lapokat még nem játszották ki.

NYOLCVAN TUSZT VÉGEZTEK KI MILÁNÓBAN. Zürichből jelentik: Mint Chiassóból jelentik, a római rádió cáfolja a Lavoro Stampa svájci lap híradását, amely szerint Milánóban 80 tuszt kivégeztek volna.

Kifosztották egy Kossuth Lajos-utcai üzlet kirakatát a betörők

Rendőrségi bűnügyi napló

KOLOZSVÁR, december 28. A rendőrség bűnügyi naplójában az utóbbi huszonnégy óra eseményei között az alábbi adatokat találjuk:

Incze Béla, Csermalmos-utca 11. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen zsebtolvajlás miatt. Feljelentése szerint az állomás jegypénztáránál jegyváltás közben ismeretlen egyén kilopta zsebéből 330 pengőt tartalmazó pénztárcáját. — Ugyancsak zsebtolvajlás ügyében tett feljelentést a rendőrségen Ziegler Mihály Karjala-utca 8. szám alatti lakos is. A Csányi-tér egyik vendéglőjében ismeretlen tettes kilopta zsebéből négyezer pengő értékű aranyóráját, aranyláncával együtt.

Érdekes kirakatlopás ügyében tett feljelentést a rendőrségen Geisenberger Alfréd Fery Oszkár-utca 1. szám alatti lakos. Elmondta jelentésében, hogy ismeretlen tettes feltörte Kossuth Lajos-utcai üzletének kirakatablakát és a kirakatból

AZ ÍRÓGÉP MÁR RAJZOLNI IS TUD! Ez a találmány is természetesen német alkotás. Most mutatták be az új gépet, amelynek rendes betűíllentyűzele alatt 30 újabb billentyűn ugyanannyi grafikus jel, vagy sáfrány, vonalhúzó alkalmatlanság sorakozik. Egy emeltyű lezuhásával a géppel rajzolni lehet, mégpedig pontosabban, mint kézzel és vonalzóval... Az új találmány-nak óriási sikert jósolnak.

ELFOGTAK EGY KOLOZSVÁRI SZÖKÖTT FEGYENCET NAGYVÁRADON. Nagyváradról jelentik: Karácsony másodnapján délelőtt elfogták Szalat Ferenc állás- és foglalkozás nélküli kolozsvári lakost, aki az ősszel szökött meg a kolozsvári fogházból és azóta kisebb lopásokból tartotta fenn magát. Egyelőre a nagyváradi rendőrségen van őrizetben.

Pénzügyintézeteknél, szövetkezeteknél és postatakarékoknál lehet búzakötvényt jegyezni

KOLOZSVÁR, december 28. Január 31-én befejeződik a három százalékkal kamatozó búzakötvény jegyzése. A kormányzat kétszázmilliópengős keretben bocsátotta ki a búzakötvényeket, ami ötmillió métermázsza búzát jelent, a búza métermázsánkénti negyvenpengős ára mellett. Huszonöt év leforgása alatt — 1969 február 1-éig kisorsolás után törtenik meg a kötvények visszafizetése. A sorsoláskor a pengő ellenértékét, mindig a búza minlenkori ára alapján számítják ki. Ez annyit jelent, hogy ha a kamatszervény esedékességekor, vagy a sorsolás alkalmával a búza jegyzése a negyven pengőt meghaladná, a kifizetendő összeg kiszámítása ennek a magasabb kulesnak alapján történik. A kötvény birtokosa tehát semmiféle kockázatot nem vállal, mert viszont lefelé nem törtenhetik rizikó, mivel a beváltási összeg a negyvenpengős árfolyamnál alacsonyabb akkor sem lehet, ha esetleg a búza ára negyven pengő alá esik.

A búzakötvények tehát a készpénztőke legbiztosabb befektetése. December 20-án kezdődött meg a búzakötvények jegyzése és főleg a kisemberek körében ország-

szerte általános érdeklődéssel fogadták az új értékpapírt, amely a magyar föld leghíresebb terményének, a búzáknak értékében fejlődik ki.

A kötvényeket különböző címletekben, tehát: 200 pengős (5 mázsa búza), 400 pengős (10 mázsa búza), 1000 pengős (25 mázsa búza) és 4000 pengős (100 mázsa búza) címletben bocsátották ki. Ilyenformán mindenki olyan értékű kötvényt jegyezhet, ami anyagi viszonyainak legjobban megfelel. A kötvények bemutatására szólnak és azokat a budapesti értéktőzsdén jegyezni foriák. Szükség esetén bárki eladhatja búzakötvényét, ha közben pénzre van szüksége. Nagyon fontos intézkedés az is, hogy a búzakötvényeket üzleti biztosítésként és bánatpénzül is fel lehet használni, valamint a búzakötvény elsőrendű biztosítása a gyámoltak és gondnokoltak pénzének.

A búzakötvény minden nagyobb pénzügyintézetnél, szövetkezetnél és postahivatalnál jegyezhető. Tanácsos, ha a jegyzés mielőbb megtörténik, mert az előrelátható tulajjegyzések esetén a kincstár arányosan csökkenteni fogja a jegyzéseket.

EURÓPA LEGJOBB SÖRIVŐI VÁLTOZATLANUL A BELGÁK.

A háború előtt is, de ma is messze vezetnek a sörfogyasztásban a belgák, akiknek évi sörfogyasztási fejadagja változatlanul 167 liter, tehát a kétszerese annak, amit a híres német központokban, valamint Angliában találunk. A háború előtt a belgáknak kereken ezer sörgyáruk volt.

EDSEL FORD HAGYATÉKA. Genfből jelentik: Hétfőn hozták nyilvánosságra Edsel Fordnak, Henry Ford fiának a végrendeletét, aki ez év májusában hunyt el. A végrendeletből kitétni, hogy a hagyaték körülbelül 66 millió dollár rug. Az örökösödési illeték körülbelül 12 millió dollár esz.

* **MEGHÍVÓ** az Agrícola Bank Rt. cég részvényeseinek Kolozsvárott a Gazdák Takarékpénztára Rt. f. a. helyiségében (Kossuth Lajos-utca 21.) 1944. évi január hó 15-én d. e. 11 órakor tartandó záró közgyűlésére. Napirend: 1. Határozathozatal az 1942. évi mérleg- és eredményszámlák, valamint az 1943 december 21-én kelt „felszámoló végelszámolás” mint záró vagyonskimutatás megállapítása és a felszámolás befejezettnnek nyilvánítása tárgyában. Egyben felhatalmazás adása a felszámoló részére arra, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknél, mint cégbírósnál a társaság cégének törlesztését kérelmezzék és ennek megtörténte után az 5000 pengő összegben mutatózó társasági vagyon a részvények birtokosai felosztassék oly módon, hogy minden egyes részvényre 11 pengő kerüljön kifizetésre, a fennmaradó 50 pengő pedig fordításra a költségekre. 2. Határozathozatal a felügyelőbizottság, valamint a felszámoló részére adandó felmentvény tárgyában. 3. Határozathozatal a felszámolás befejezése és a társaságra vonatkozó cégbejegyzés törlése után a társaság könyveinek és feljegyzéseinek a Magyar Általános Hitelbank kolozsvári fiókjánál leendő megőrzésére vonatkozólag. Kolozsvár, 1943. évi december hó 23. napján. Felszámoló: Mérlegszámla 1942 december 31. Aktíva: Pénzügyintézetekkel szemben fennálló követelés 5639.64 P. Veszteség 1941 évről 21.066.38 P., 1942 évről 3293.98 P. Összesen 30.000 P. Passzív: Alaptőke számla 30.000 P. — Eredmény számla 1942 december 31-én: Terhek: Veszteség számla 1941. évről: 21.066.38 P. Költség 157.55 P. Adók és illetékek 3136.43 P. Összesen 24.360.36 P. Jövedelmek: Veszteség 1941. évről: 21.066.38. 1942 évről 3293.98 P. Összesen 24.360.36 P. Felszámoló végelszámolás 1943 december 21. Pénzügyintézetekkel szemben fennálló követelés 5000 P. Alaptőke számla, mint tiszta vagyon 5000 P.

Hirdessen Erdély legelterjedtebb napilapjában, az Ellenzékben.

Erdélyi Gazda 1944. évi naptára

632 oldal. — Ünnepi kiadás az EMGE százéves évfordulójára.

Szerkesztette:

Demeter Béla.

Bolti ára 8 pengő, EMGE-tagoknak 5 pengő. Kapható: EMGE vármegyei kirendeltségeknél. Megrendelhető: A gazdakörök és az Erdélyi Gazda hiadóhivatala útján, Kolozsvár, Majális-utca 24. szám.

MUNKÁALKALMAK KOLOZSVÁRON.

Az Állami Munkaközvetítő Hivatal egutóbbi közleménye szerint Kolozsváron 1 cipész, 2 gyárimunkás, 2 lakatos, 1 napszámos, 1 szőlőmunkás, 1 kifizetői kaphat munkát. Alkalmazást keres: 1 borbély, 1 cipész, 1 mészáros, 1 kerékgyártó, 1 kovács, 1 férfiszabó, 1 szobafestő, 1 végyészeti munkás, 1 villanyszerelő, 3 magántisztviselő, 1 üzleti alkalmazott, 1 kertész, 2 szolga, 2 nevelőnő, 1 bejárónő és 8 iparos tanonc.

Hirdessen Erdély legelterjedtebb napilapjában, az Ellenzékben.

Ferencz Gyárfás riportja:

SZÉKELY KARÁCSONY

CSIKSZEREDA, december.

A Székelyföld apraja-nagyja szeretettel készült „nagykarácsony” ünnepére. Ősi népszokások, tréfák, játékok egész sokaságát tartogatták a székelyek. Falvanként változnak a szokások, árnyalati különbségek vannak a népi lélek megnyilatkozásában. Lényegében mind a gyermek Jézus körül forognak.

Alig akad falu a Székelyföldön, ahol betlehemi játékot ne tanulnának és mutatnának be. Rendszerint Advent első vasárnapján kezdik tanulni szerepeiket a betlehemesek. Jellemző, hogy a székely katonai hagyományok erre az egyházi jellegű népi játékokra is rányomták bélyegüket. Felvirágozott, felpátlitkázott huszárok járnak a székely betlehemesek előtt. Karddal katonásan tisztelnek és bebocsátást kérnek a ház urától. Az engedelmest rendszerint megkapják. A huszárcsoport és a tulajdonképpeni betlehemesek között összekötő szolgálatot teljesítő „katona” közli a várakozókkal a hírt, mire ősi székely viseletben megjelenik a betlehemesek „gazdája” s ékes rigmusokban adja elő, hogy Jézus születése emlékére tisztelték meg a házat s népet, gazdájával együtt. Az egymás megbecsülését, egymásiránti testvériséget szükségességét bizonyító üdvözlések után kezdődik a pásztortánc.

Krisztus születését eleveníti fel a játékok. Hiába keres, könyörög, szállás után gazdag emberekkel az emberiség Megváltójának édesanyja — nem talál. Rongyos istálló felett jelenik meg a betlehemi csillag s hirdeti „békességet a jóakaratu embereknek az Ur”.

Megható a pásztorok hódolata. A székelyek összetartozásának kifejezése, amikor a juhász utolsó bocsorszóját ajánlja fel Jézusnak, csak hogy ő is adhasson valamit, enyhíthessen a földi nyomorúságon.

Éjfél miséről indulnak a betlehemesek. Testületileg, teljes „diszben” vesznek részt az éjfél és pásztormisén. Ezt nem lehet, de nem is szabad elmulasztani. Míse után a plébánost, majd a kántort keresik fel s úgy következnek házszám szerint a falu... A szereplők javadalmazása aprópénz, ha van, természetben kalácsot és kolbászt kapnak. Málhájukat „számárnak” minősített pásztor viszi. Ez a „számár-pásztor” a vidám gyermekelcélődés középpontja. Rajta és vele mulat a falvak zsivajgó gyermekhada. A „számár” csak akkor jelentkezik a szereplőket vendégül látó háznál, ha szólítják. Tartja az átalvetőt s már mehet...

Repülnek a sármányok

Karácsony előtt hetekkel megkezdődik a Székelyföldön a „sármányolás”. A sárgaszínű, apró madarat minden valamire való gyerek szítja, vagy rosta alá akarja csalni. Saját gyártmányú elmesz szerkezettel úgy állítják fel a szitát, vagy rostát és szórnak gabonát alá, hogy az éhes madár, mielőtt „szem” után kap — önmagát rekeszti a rosta alá. Kipirult arccal, izgalomtól lángoló szemekkel lesik a székely gyermekek a „sármányok” jelentkezését. Sokszor a fürgő madár akkor repül el, mikor boldog tulajdonosa ki akarja venni a rosta alól. Ujabb kísérletezés, türelmi játék kezdődik, mert valamire való székely gyermek karácsony éjjelén nem megy sármány nélkül éjjeli misére.

Második harangozáskor hatalmas gyermekereg ugrál, csuszkál a templom előtt. Egyik kezüket — mintha fáznak — lajbijuk alatt tartják. Titokzatosan kérdezősködnek:

— Van-e sármányod? Hányan eresztünk madarat?

A misét is félkézzel a lajbi alatt hallgatják. Mindenki tudja, hogy sármányt szorongatnak a hónaljuk közelében.

Egyszerre tódul ki a gyermekhad a templom elé. Egyszerre emelkednek magasba a lajbik alatt tartott, sármányt szorongató gyermekek. Egyszerre kapják vissza szabadságukat a madarak, hogy Jézus születését hirdessék.

Békesség a földön

Aztán csoportokba verődnek a sármányeresztők. „Kántálni” mennek. Tiszán csendül a különböző gyermekcsoportok hangja az ablakok alatt: „Mennyből az angyal lejtött hozzátok...”

Arrább az éjjeli miséről kijött legények sorakoznak. Ők is kántálni mennek. A felhőtlen szereplése már körülményesebb.

A székely családoknál szent és sérthetetlen szokás, hogy a család az éjjeli mise után a szülői házban találkozik. Erre

az alkalomra odamennek a kiházasított fiúk is. Kivételt a „kántáló” legények képeznek. Jó borsos pálinkával kínálja családját az apa, erre az alkalomra különlegesen készített paprikás (székely tojásként) esznek, majd bort isznak. Az éjféltűni étkezés ideje alatt járják a falut a „kántálók”. Minden háznál behívják, pálinkával és „falnivalóval” kínálják a legényeket. A gyermekek csak enni és pénzt kapnak.

Ezekben az órákban fölséges áhitatban és mélyes békességben usznak a székely falvak. Ilyenkor a haldós ellen-segek is kibékülnek, ha találkoznak. A szó legigazibb és legmagasabb értelmében hajtják végre az angyal figyelmeztetését: „Békesség a földön a jóakaratu embereknek.” Ki ne akarna, ki nem lenne jóakaratu ember?!

Étkezés után suttogva félrehúzódnak az asszonyok, leányok. Tojásként öntenek pohárba. Rendszerint két-három decis talpas pohárba, kútból akkor merített vizet öntenek. Ebbe tojásként öntenek. Gondosan

Heródes nyomdokán

Szorosan a karácsonyi szokásokhoz tartozik az aprószenek ünnepe. Heródes király gyermekmészárlását megörökítő ünnepen a Székelyföldön feldisznított és „hajlandós” ágakkal szabad a „verekedés”. Vidám gyermek, legény, sőt sokszor fiatal házasságokból álló csoportok alakulnak. Vezény-zóra sorakoznak. A vezető mindenkinél megvizsgálja a vesszőjét, hogy jól fel van-e díszítve és elég hajlós-e? Nem „hajlandós” vesszőkkel nem szabad verekedni.

Aztán megindul a menet. Gyermekek, legények, fiatal gazdák külön-külön utakon, más és más célkitűzésekkel járnak. Rendszerint kora hajnalban indulnak. Az ajtókat természetesen zárva vannak. Senki sem siet megveretni magát, még hozzá a társaság által utólag megfellebbezhetetlen formában megszabott áron, mely minden esetben a teljesítőképességgel szigorú arányban nő, vagy apad. Az aprószenek azokban nem estek a fejükre. Derék legények ők. Tudják, hogy és mit kell csinálni. Ötleiben gazdag, furfangosságban utólrhetetlen módon nyitnak ajtót. A kutyákat indulás előtt pálinkás kenyérral kikészíti az ecélra ki-

felteszik az „almárium”, vagy a „tálas” tetejére. Reggelre a tojásfelhérje furcsa, pókhálószerű alakokkal szövi be a pohár vizet. „Tudós asszonyok egész élettörténeteket, regényeket, jövődőt olvasnak ki az össze-vissza kuszált tojásfelhérje-szálakból. Történeteket mesélnek, hogy kinek, mikor és hogy jövődölte meg a sorsát a karácsonyi vízbevert tojás.

A gondos és istenfélő gazda állatjairól sem feledkezik meg szentkarácsony éjjelén. Istállójukban keresi fel a barmokat s szívből imádkozik gazdasági előmenetelért. Sokat szenvedett, mindenkitől elhagyott nép fia Istenhez fordul, csak tőle remélhet segítséget. Szűzfehér takaróval borított tájakon, kék égen fényesen ragyogó csillagok alatt sorsa felett gondolkozva hallgatja a székely gazda a távolból udvarára szűrődő „kántálók” dalát: „Betlehemi pusztán fujj a szél...” Lélekben megbékélve, munkába vetett hittel, Istenben és erős két karjában bizva tér nyugovóra.

vezényelt előrs és felderítő járőr... Aztán riadt hangú ember kopog idegesen az ablakon, miközben markos legények várakoznak az ajtó előtt. Halaszthatatlan üzenettel, esetleg kétségbeesítően rossz hírről érkezett a futár. A meglepett ember rendszerint nem gondolkozik, pláne, ha — a biztonság kedvéért — kis szalmaköteget gyujtnak meg az udvar közepén s elkiáltják: ég a csűr!... Ajtó nyílik s a következő pillanatban hangzik a fölemetes rigmus:

„Mi is elindulánk
Heródes nyomdokán.
Se nem kardokkal,
Se nem fegyverekkel,
Hanem szép hajlandó vesszőkkel...”

Továbbiak során a rigmus ékes nyelven kéri, hogy engedjék „megveretni” magukat. A házigazda után a feleség s ha felnőtt leány van, ő kerül sorra. Közben pálinkát, szalonnát, oldalast s egyéb jók tesznek az asztalra... Így megy ez házról-házra. Ha utközben csipik el az embert — ott aprószenekézik meg. A „végzet” elől nem lehet kitérni. Hónapok múlva is emlegetik, hogy milyen ötéttel nyílt meg egy-egy makacsabb ajtó.

Dúsgazdag és szegény Lázár

„Kétkarácsony közén” (karácsony és újév közötti hetet nevezik így a székelyek) régebben 40—50, sőt több tagból álló, jóiszervetett falusi együttes járt a falvakat a „Dúsgazdag és szegény Lázár” című ősi népi játékkal. A bibliából jól ismert dúsgazdag és szegény Lázár történetét dolgozta föl szemléltető képekben, eredeti jelmezekben ez a játék.

Víg mulatás közepette jelentkezik a Dúsgazdagnál koldus Lázár és kér morzsákat. Nem kap. Tovább tart a dárúd, miközben rosszul lesz a gazdag. Irtoztató haláltusa következik. Megjelenik a halál sárga ruhájában, félelmetes kaszával a hátán, miközben a haldokló szeméi előtt tart tanácsot pribékjeivel Belzebub, a pokol fejedelme, ad utatást, hogy készítsenek szállást, vessenek „ágyat” Dúsgazdagnak, a pokol legmértőbb fiának...

Tüzes vasakkal, harapófokkal, rettenetesebbnél, rettenetesebb kínzószerszá-

mokkal jelennek meg Dúsgazdag előtt a pokol emberei. Belzebub maga is örömei siet legkedvesebb vendége elé...

Aki egyszer végignézte ezt a népijátékot, annak nyitva áll az ajtaja, kamarája és pénztárcája az elesett, nyomorult, magával tehetetlen embertársa előtt. Nagy tanítójellege van, erkölcsnevelő hatása van ennek a játéknak. A románok nem engedtek ilyen tömeges megmozdulást a megszállás ideje alatt. Így nagyrítván szinpadokon adhatták elő. Ha lecsendesül, rendes kerékvágásba kerül a világ, bizonyosan újból előkerül a népijáték.

Igy ünnepli karácsonyát a székelység. Helyenként változnak, módosulnak, kibővülnek a szokások. A népi lélek a maga igazi tisztaságával keresi a magasabb gondolatot és törekszik igazi magasságok felé karácsony ünnepén.

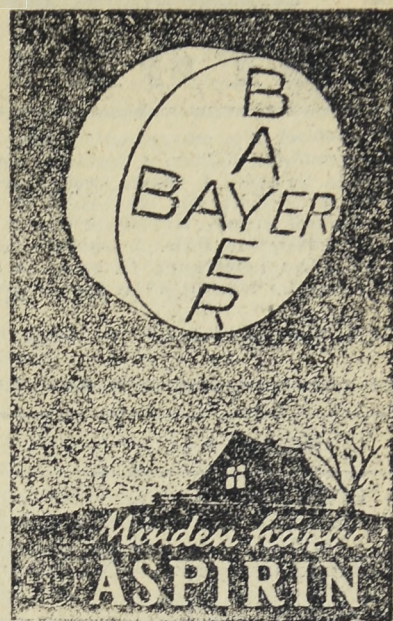
Két hónap alatt háromszor ítelték el a szélhámos orvostanhallgatót

KOLOZSVÁR, december 28. Szélhámos orvostanhallgatót felett ítélkezett a kolozsvári törvényszék egyes büntetőbírája, Lehner Richárd dr. törvényszéki tanácselnök. A vádlott Kramolin Lisolette, verscei illetőségű ápolónő, akit a tárgyalásra a budapesti gyűjtőfogházból vezettek elő. Kramolin Lisolette 1940 őszén Németországba került Magyarországra és mint ápolónő, több kórháznál teljesített szolgálatot. Az intelligens, gimnáziumi érettségivel rendelkező nő időközben beiratkozott a pécsi egyetem orvosi karára és orvostanhallgatói minőségét szélhámoságok elkövetésére használta fel. A kolozsvári klinikán ez év tavaszán teljesített szolgálatot. Május végén több betegről kisebb-nagyobb összegeket kért kölcsön azon a címen, hogy majd édesanyjától pénzt kap és akkor megfizeti tartozását. Ifjú Kovácsi János középiskolai tanulótól 130 pengőt és egy értékes töltőtollat kért kölcsön néhány napra, amíg az édesanyja megérkezik. Hasonló címen Solomon Mihálytól egy rend fekete ruhát, cipőt, kalapot és táskát kért

kölcsön azzal az ürüggyel, hogy temetésre kell mennie és nincs fekete ruhája.

Miután a kölcsönkért összegeket és holmikat nem adta vissza, a károsultak feljelentették az ápolónőt. Kramolin Lisolette leleplezése után Veszprémbe ment az állami kórházhoz, de ott is elkövetett néhány csalást, amiért a szabadkai törvényszék október folyamán 7 hónapi börtönrre ítélte. Veszprémből Désre jött át Kramolin Lisolette, ahol szintén elkövetett néhány csalást, melyekért a dési törvényszék november 24-én szintén 7 hónapi börtönrre ítélte.

A Kolozsváron elkövetett bűncselekményeit azzal mentegette a vádlott, hogy gyógykezelésére volt szüksége a pénzre és csakugyan várt valami pénzt Veszprém lakó édesanyjától. A törvényszék tekintetbe véve, hogy a kolozsvári bűncselekményei elkövetése idején még büntetlen előéletűnek számított Kramolin Lisolette, kétrédbeli család vétségében mondották ki bűnösnek és 4 hónapi fegházra, valamint 3 évi jogvesztésre ítélték. Az ítélet jogerős.

Ötvenéves a diftéria-szérum

Behring Emil, a diftéria szérum világhírű felfedezője mint katonarvos kezdte meg pályafutását és csak később szentelte életét a tudományos kutatómunkának. Behring korszakalkotó felfedezése előtt a gyermekhalandósági statisztika elszomorító számításokat mutatott: átlagban a gyermekek harminc százaléka pusztult el 14 esztendőskor előtt valamilyen fertőző betegségből, főképpen pedig diftériában.

A tudományos világ már 1890-ben foglalkozott Behring felfedezésével, de gyakorlati alkalmazását csak 1893-ban kezdték meg. Ma már minden művelt állam kötelezővé tette a diftéria elleni oltást és így sikerült a diftéria megbetegedések és halálozások számát a legcsekélyebbre leszorítani.

Feketetyűt lopott — nyolcnapos börtön

KOLOZSVÁR, december 28. A kolozsvári törvényszék egyes büntetőbírája győztesen eljárt az itélkezett German Jenő, bűntellett előéletű kereskedőseged felett, akit opárett állítottak elő az ügyészségre. German Jenő Délerdélyből került tavaly Kolozsmegyébe, és a Telcsen folyó utépítésnél kapott alkalmazást. A kereskedőseged, akit a román bíróságok egy ízben rablásért 5 évi nehéz börtönrre és betörésért ugyancsak 5 évre ítélték, néhány héttel ezelőtt otthagya munkáját és Kolozsvárra jött. Egyedül összegyűjtött pénzéből tartotta fenn magát, majd elhatározta, hogy létfenntartását bűncselekmények elkövetésével biztosítja. December 21-én kiment a vasútállomásra és jegyet váltott. Apahidáig. Dezméren leszállt a vonatról és a hajnali órákban Kolozsvárra indult a szamosfalvi műton. Szamosfalva végén belopózott vitáz Laczkó József udvarára, feltörte a tvukketrecet és egy fekete tyukot háltásákbába gyűmöszt, azután egy kendermagos kakast is kiválasztott, elvágta a nyakát és azt is zsákjába tette. Azután ismét utnak indult Kolozsvár felé. Kolozvár határában szembetalálkozott a csendőr gyalogőrrel. Mivel lelkismerete nem volt tiszta, futásnak eredt. A csendőrök megállásra szólították fel, majd megmozdították és hátszákjában megtalálták a lopott majorságot.

A törvényszéki tárgyaláson beismerte German Jenő, hogy a lopott majorságot értékesíteni akarta. A bíróság 8 hónapi börtönrre és 4 évi jogvesztésre ítélte a büntetett előéletű tolvaj kereskedősegedet. Az ítélet jogerős.

A vadászirodalom új remekei:

Ilosvay Ferenc: Jó vadászatot! F 24 eredeti felvétellel 20.—

K. Rhédey Zoltán: A verébtől a szarvasbikáig. Egy teljes vadászéletről rejt magában ez a könyv, az első vadtól a szarvasbikáig. 32 képpel 20.—

Nemeskür-Kiss Sándor: Hel nem volt. Fél százados vadásztapasztalatok lezúréseiből született meg ez a könyv. A szerző tollrajzaival és fényképeivel 26.—

Buck-Fraser: Eleven zsákmány.

Az „Elve hozd vissza őket” c. könyv és világfilm szerzőjének új könyve trópusi vadászatairól. Rendkívül érdekes fényképfelvételekkel 20.—

Kaphatók az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Védre utánvétellel is azonnal szállítjuk. Kérje most megjelent 64 oldalas képes árjegyzékünket.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 10 fillér, vas-
tagabb szedéssel 20 fillér, a legkisebb apróhír-
detés díja tíz szög 1 pengő. Csak szombatra
feladott apróhirdetés díja szavanként 12 fillér.
Állást keresők részére szavanként 8 fillér, vas-
tagabb szedéssel 16 fillér. A legolcsóbb apró-
hirdetés állást keresőknek tíz szög 80 fillér.
Csak szombatra feladott állást kereső apróhír-

detés ára szavanként 10 fillér. Házasság, be-
vezetés rovatba feladott apróhirdetés ára szav-
vanként 14 fillér, csak szombatra feladott
hirdetésnél szavanként 16 fillér. Kezelési költsé-
g: Cím a kiadónak és jelzés hirdetések
után 30 fillér. Kedvezményes árak nagyobb kö-
téseknek. Apróhirdetések előre fizetendők. VI.
délről bélyegben is beküldhető. —

Jelleges hirdetések címét nem tudjuk. Jellegeshirdetésre érkezett leveleket 30 napnál
tovább nem tartunk.

Házasság és...

40 ÉVES, érettségizett tisztviselő vagyok.
tanult iparom is van. Unalmas a szüleimnél.
Kinek egy jó férjre szüksége van, írjon.
Kalandornők kíméljenek. „Öszinteség” jel-
igére. 04339

VÉTEK

ELVESZETT 1 darab platinába foglalt, 1/4
karátos briliáns fülbevaló sróf. Becsület
megtaláló vagy nyomravezető 1000 pengő
jutalomban részesül. Egyetem-utca 3., III.
emelet, ajtó 4. 04334

KERESEK román nemzetiségű egyént társ-
ként, Romániába utazáshoz. Cím: Bórovsk-
kyné, Györgyfalvi-ut 77. 3683

OKTATÁS

POLGÁRISTÁKAT, gimnázistákat vizs-
gákra felelősséggel előkészítők, németül tani-
tok. Majális-utca 7. sz., II. em., ajtó 8.
Ugyanott 42-43-as börtalpu férficipő s egy
szürke férfikalap olcsón eladó. Délután 1-3.
G. 222

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ asztalok, állványok, pult, jégszek-
rény, nagy főzőkemma és tányérok. Jókai-
utca 17. szám. 04341

ELADÓ szép kivitelű, zománczott kony-
haberendezések, díofurniós, kombinált szek-
rények, rőkaméik, hálók, asztalok, különböző
olcsó székek, egy jó és szép használt ebédlő,
egy kis kombinált szekrény, egy szublót és
üveges vitrin. Török István asztalosnál, Teleki
Fül-utca 3. szám. (Óvár.)

PERZSA összekötő szőnyeg eladó. Cím:
Frankovits Margit, Forduló-utca 6. 3681

DÍOFURNIÓS hálószobák, szalonasza-
lak és egy könyves vitrin olcsón eladó. Der-
matán innen, Hóry Béla 9. F.

PERZSABUNDA eladó. Jósika-utca 38. 3672

NŐI kerekpár, békebeli gumikkal eladó.
Honvéd-utca 51., II. 6. 3682

ELADÓ egy 100-as Csepel motorkerekpár,
új gumikkal. Bethlenkert-utca 7. szám. 04321

SISZVETTER és stucni, férfiak, tiszta
gyapjuból, eladó. Wesselenyi 4., földszint 14. 3689

HASZNÁLATLAN lenlepedő, női vad-
macskabunda, diván, faágy, eladó. Jókai-utca
3., II. emelet 19. 4-5 óráig. 3690

KÉTKERÉKŰ taliga eladó. Deák Ferenc-
utca 33., házmeztornál. 250 pengő. 3685

MODERN, kombinált szoba, alig haszn-
ált, egyenként is és egészítve, filodendron,
gyakorló zongora, minden elfogadható árért
eladó. Fogoly-utca 7., ajtó 1. 3687

ELADÓ női télikabát. Egyetem-utca 11. 3686

GYÖNYÖRŰ lyoni, fehér duplaszélés, se-
lyem bál vagy menyasszonyi ruhának el-
adó. Weiler, Horthy 50., I. 4. Érkezni 3
óráig. 3688

IRODAI iratszékényt megvételre keresek.
Cím a kiadónak. G. 227

GYÖNYÖRŰ perzsaszőnyegek, antik szal-
ongarnitúra, sürgősen eladó. Mátyás király-
tér 14., I. ajtó 23. 04336

MARKÁS olajfestmények részlete is olcsón
kaphatók. Szépművészeti szalon, Deák Ferenc-
utca 6., II. emelet, ajtó 41. 04343

ELADÓ üzletberendezések, üveges vitrin,
üveges pultok, raktárpultok, falburkolatok,
asztalok, üvegfalak, kirakati üvegállványok,
üveges tolvajajtó, reflektorlámpa. „Rex”, Kos-
suth Lajos-utca 5. F. 341

MARKÁS olajfestmények részlete történő
eladásra keresünk ügynököket, magas jutalék-
kal. Szépművészeti szalon, Deák Ferenc-utca
6. szám. 04343

KÖZEPTERMETŰ férfinek egy valódi új,
angol téli feketekabát eladó, és signál olaj-
festmények. Bem-utca 7., félemelet, jobbra. 04335

GYERMEK hócsizmát keresek megvételre
(23) huszonhármast, fehérét. Címeket a ki-
adóba kérek „Hőféhér” jelíggel. 04342

KELETI perzsaszőnyeg, 3 darab összekötő,
eladó. Györgyfalvi-ut 67. F. 222

BUDAPESTI MŰGYŰJTŐ MEGBÍZÁS-
BOL kimondottan elsőrendű műtárgyakat (an-
tik butort, régi ezüst tárgyakat, markás fest-
ményeket, valamint keleti szőnyegetek stb.)
igen magas áron vesz. Címeket „ANTIK”
jelíggel kiadóhivataltba kérem leadni. F. 222

KAUKÁZUSI díofurniós hálószoba, kom-
binált szekrények, háromajtós szekrények, fi-
nómkivitelű konyhák, dohányzóasztalok stb.,
békébeli kivitelben, szolid árban kaphatók.
Wolff Sándor lakberendezési vállalata, Deák
Ferenc-utca 42., volt Iliescu Bank épületében. F.

HASZNÁLT ruhát, cipőt, fehérneműt, ré-
gi butorokat, használt tárgyakat legmagasabb
árban veszek. Benedek Ilona, Timár-utca 14.
szám. F.

KOMBINÁLT szobaberendezés, sötétbarna
díofurniós, politúros, fotelekkel, dupla rő-
kámival eladó. Berkovics, asztalos, Pap-u.
41. szám. F.

ANTIK BUTOROK, komódok, szekré-
nyek, képek, stb. Wallerstein régiségkereske-
dől, Postakert-utca 16. F. 341

KOMBINÁLT szobák, hálók, ebédlők, fes-
tett hálók, konyhák kaphatók Ujváry Károly
műbutorasztalosnál, Horthy-ut 29. Műhely:
Horthy-ut 34. Telefon: 41-90. F.

VESZÉK ócskaruhát, fehérneműt. Rác Sán-
dor, Mátyás király-tér 12. F.

MAGAS árért veszek használt ruhát és
mindenféle fehérneműt. Dorotheum, Deák
Ferenc-utca 32. F.

ANTIK butorok, szekrények, komódok,
más antik tárgyak kaphatók Wallerstein,
Postakert-utca 16. Telefon: 33-14. F. 341

HASZNÁLT RUHÁKAT, fehérneműt ve-
szek és eladok. Hívásra házhoz megyek. Roth
Dávidné, Timár-utca 22. F. 460

ALKALMAZÁS

KERESEK január 1-re szakképzett német
gyermekgondozónót, két gyermekem mellé.
Cím a kiadónak. 04325

KÖNYVELŐT azonnali belépésre keresünk.
Munkakör: könyvvizelés, bérelszámolás, OTL
munkaszo és az OTL kapcsolatos iratok mun-
kák. Jelentkezni Rácz és Áttil építésmesterek-
nél, Horthy-ut 38., udvarban, délelőtt 11-12
óra között. 04332

KERÉKPÁROS kifizetőt felvesszünk
azonnalra. Ellenző kiadóhivatalt, Jókai-utca
16. F.

PALOCsAY virágüzlet keres kötőleányt,
vagy közleányt azonnali belépésre. 04333

SZERÉNY bejáró mindenest keresek egész
napra. Erzsébet-ut 7. 3691

December

28

Kedd

SZINHÁZ = MOZI = RÁDIO

A protestáns naptár szerint Kamilla, a román.
kat. naptár szerint Apreszentek, az újgörög
naplár szerint Több ezer vértanú napja van.
A nap ké 7 óra 47 perckor, nyugszik 16
óra 15 perckor. A hold ké 8 óra 47 perckor,
nyugezik 17 óra 56 perckor.

Emlékeztető

1837-ben e napon született gróf Kuun Géza
neves keleti nyelvész. Kolozsváron utca is
van elnevezve róla.

Szolgáltatás gyógyszertárak

Mátyás király, Mátyás-tér 4. sz. Telefon:
24-80. Apostol, Wesselenyi Miklós-u. 35. sz.
Telefon: 17-82. Megváltó, Magyar-utca 13.
sz. Telefon: 17-05. Isteni gondviselés, Mus-
solini-ut 42. sz. Telefon: 10-65.

MUZEUMOK

EGYETEMI ALTAIANOS NÖVÉNYTANI
INTÉZET (Farkas-u. 1. Közp. Egyt., 1. udvar
felől bejárati) múzeuma: Alföldi múzeum, Erdé-
lyi szoba, Tanszer- és Amerikai-Alaszkai-
múzeum, nyitva minden hónap első vasárnap-
ján d. e. 10-12 óráig (díjmentesen).
NÖVÉNYTANI MUZEUM. A Botanikus-
kertben, Majális-u. 42. Nyitva: 8-13, 15-19
ÁLLATTANI MUZEUM: Mikló-u. 5. sz. Nyit-
va 9-12 óráig.

KÖNYVTÁRAK

EGYETEMI KÖNYVTÁR. Nyitva hétköznap-
okon délelőtt 8-11-ig és délután 3-8 óráig.
A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután
3-9 óráig.
IPARMUZEUM KÖNYVTÁRA. Nyitva hé-
tköznapon d. e. 9-11-ig. Kedd, csütörtök, és
szombat délután 5-től fél 8-ig.

A kolozsvári Nemzeti Színház heti műsora

December 28-án, kedden 6 órákor: NAPLE-
MENTE ELŐTT. Somlay Artur, a buda-
pesti Vigzínház tagjának vendégfellé-
pésével. Napibérlet A 10. szám. Mérsé-

Léteznek-e külön európai arc?

Ki a különböztetné meg egymástól első pillan-
tásra az olasz, a német, a francia és a svéd nőt,
ha képekben maga előtt látja típusukat? De min-
den egyéni sajátosságuk mellett közös vonásaik is
vannak. Olyanok ezek az arcok mint a testvérek.
A mai európaiak még a sokszor ábrázolt görög
istenasszonyok és nők arcában is meglepetéssel és
csodálkozással ismerik fel azoknak az asszonyoknak
vonásait akikkel élnek és akikről életet kaptak.

Signal

a nagy európai folyóirat legfrissebb számában
egyéb gazdag tartalma mellett ezzel a gondolattal
is foglalkozik. Párhuzamba állítja egymás-
sal a klasszikus és modern arcot. A SIGNAL
legújabb száma 50 fillérért mindenütt kapható.

INGATLAN - LAKÁS

SZOBÁT keresek ellátással, fűtéssel és vi-
lágtással. Ipariskola közelében fiam részére.
Pénzben és természetben fizethetek. Cím
Klujber, Kisbér. 3684

KÖZPONTBAN, modernül berendezett
szoba, magános urinőnek kiadó, vagy 3000
pengő kölcsön ellenében ingyen adom, fede-
zettel. Érdeklődni Fogoly-utca 7., ajtó 1. 3687

KÜLÖNBEJÁRATU, elegánsan butorozott
szoba, egyedülálló urnak kiadó. Cím a kiadó-
ban. 04338

MOZIMŰSOR

ARPÁD: ELADÓ BIRTOK. Főszerepben:
Páger, Szelezsky, Vaszary, Pethes. Fráter-
dalokat énekel Orbán Sándor. Műsor előtt
Donald-kacsa színes rövid filmje: „BETON-
TORÓK” és a legújabb híradó. — CORVIN:
I. LATHATATLAN BILINCS. Szer.: Alida,
Carlo Ninchi, Andrea Checchi. II. MAGYAR
HIRADÓ. III. EURÓPA HIRADÓ. Kezdet:
egy negyed 4, egy negyed 6, egy negyed 8.
Vasárnap és ünnepnap d. e. 11 órákor malin.
— EGYETEM: CSODAREPULÓ. (A legújabb
csodafilm. Két óras kacagó orkán.) ERDÉLY:
REGI NYÁR. Fősz.: Honly Hanna, Szilasy
László, Simor Erzsébet, Csontos Gy., Róza-
hegyi K., 2 Pethes, Csikós Rózi. Előadások:
kezdet: 3 órákor, 5 órákor és 7 órákor.
— MÁTYÁS: A MAKRANCOS HOLGY. Fő-
szerepben: Karády Katalin, Javor Pál. Elő-
adások d. e. 11 és d. u. 3, 5 és 7. RAKÓCZI:
VASKORONA. Monumentális olasz film.

RÁDIO

SZERDA, DECEMBER 29.

6: Úzen az otthon. 6:25: Ébresztő. Torna.
6:45: Reggeli zene 7: Hírek. Közlemények.
8: Hírek német, román, szlovák, ruszin és
szerb nyelven. 8:35: Délelőtti muzsika. 10:
Hírek. 10:15: A Székelyvárosi Tűzoltóze-
nek. 11:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11:15: Únczky László szalonzeneke. 11:40:
Móricz Pál elbeszélése. eFolyvasás. 12: Ha-
rangszó. Himnusz. 12:10: Rendőrszene-
kar. 12:40: Hírek. 13:20: Időjelzés, vízállásjelentés.
13:30: Hőnvedeink üzennek. 14: Horvát Jan-
csi cigányzeneke. 14:30: Hírek.
Műsorismertetés. 15: Szórakoztató zene. 15:30
Csecsemővédelem. Előadás. 16:20: Muzsikáló
zenei lexikon. 16:45: Időjelzés, hírek. 17: Száz
piros róza Részletek Friess Károly operett-
és filmzenejéből. 18: Hőnvedek műsora. 18:40
Világpolitikai kérdések — vélemények. 18:50
Hírek. 19: Zengő századok. 19:45: Te csak pi-
pálj, Ladányi. Vigjáték három felvonásban.
21:40 Hírek. 22:10: Hírek német, angol és
francia nyelven. 22:40 Nagy mesterek — örök
művek. 23:45: Hírek.

HA INFLUENZÁJA VAN, VAGY AN-
NAK UTÓBETEGSÉGEIBEN SZENVED,
gondoskodjék arról is, hogy gymra és bele a
természetes „Ferenc József” keserűviz haszná-
lata által gyakran és alaposan kitisztítsa-
sanak. Kérdezze meg orvosát!

SPORT

Felkészülten várja az idény megkezdését a KKE

Nagyszabású munkatervet dolgozott ki és akar lebonyolítani Kolozsváron és Erdélyben a Jégkorong Szövetség

KOLOZSVÁR. A Kolozsvári Korcsolyázó Egyesület jégkorongcsapata nagy lelkesedéssel készül a téli idényre. A csapat előkészületeiről Turós János, a KKE agilis ügyvezető elnöke a következőket mondotta:

— A tornatermi edzéseket már több, mint egy hónapja, hogy megkezdjük. Összes versenyzőnk hetenként kétszer tartottak edzéseket, de az utóbbi héten már három edzésünk is volt, mivel napok múlva már a jégpályán folytatjuk edzéseinket. Körülbelül 20 játékosra számítottunk, akik a téli idényben szerepelni fognak. A csapat kapuvédője Bíró dr. és Kónya lesz, aki az elmúlt évben a BBTE színeiben játszott. Háttérőnk nagyon sokat erősödött a csúszóredai Bíróval, aki mellett Incze Gábor és Roska is játszanak. Csatársorunkban egy új tehetség is játszik: Farkas, a KAC kiváló szélsőjátékosa. Reméljük, hogy Antoni és Hollay dr. is a csapat rendelkezésére fog állni. A fiatalok közül Vársárhelyi, Mészáros, Adorján I. és II. és Kovács Vilmos játszanak a téli idényben. Most dolgozzuk ki a téli műsorunkat és reméljük, hogy sikerülni fog Kolozsváron vendéglátni Debrecen, Kassa, Pálcis, Nagyvárad és Budapest legjobb csapatait.

Székelly Zoltán, az Erdélyi Jégkorong Szövetség elnöke a téli idény előkészületeiről így beszél: Az utazási nehézségek miatt ez évben Erdély jégkorongbajnokságait Marosvásárhelyen fogjuk valószínűleg lejátítani és azon a KKE, MSE, CsTE és a Nagyvárad SE csapatai vesznek részt. A bajnokság csak egyfordulós lesz és annak első két helyezettje utazik a kassai országos jégkorongbajnokságokra. Igen öröndes az, hogy Erdélyben a jégkorongsport a fellendülés előtt áll. Külön másodosztályú bajnokságot is fogunk rendezni Kolozsváron, melyen az újonnan alakult Bátya, KEAC, Marosvásárhelyi NMKTE és a Besztercei KE csapatai küzdenek. Kerületünknek az a terve, hogy a II. osztályú bajnokságokon kívül megrendezhesse a középszintű közötti küzdelmeket is, amelyre a KISOK-on keresztül már meg is tettük a lépéseket. Ezenkívül igen érdekes mérkőzések létrehozásán dolgozunk — mondotta Székelly Zoltán. — Minden ügykezetünkkel azon vagyunk, hogy Kolozsváron megrendezhessük Erdély-Felvidék és Erdély-Délvidék válogatottjainak mérkőzését. Sőt szó lehet a fenti mérkőzések után a Vidék-Budapest mérkőzés lejátításáról is, amit ugyancsak Kolozsváron szeretnénk létrehozni. A fenti mérkőzések ügyében ifj. Vársárhelyi János, a kerület előadója már fel is utazott Kassára és Budapestre, hogy elgondolt terveinket megvalósíthassuk.

A KEAC korcsolyaszakosztálya felkéri főleg ifjúsági tagjait, hogy amennyiben az idén a KEAC csapatában jégkorongozni óhajtanak, úgy szerdán, azaz december 29. napján jelentkezzenek az egyesület Máttyás Király Diákházban lévő helyiségeiben. Ez alkalommal az egyesület ifjúsági szakosztályának felállításáról és az edzések időpontjának megbeszéléséről lesz szó.

Si-versenyt rendez február első felében a KEAC

A MEFSOK felkérte a Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club sziszakosztályát, hogy a főiskolai bajnokságokra előkészítő versenyt rendezzen. A versenyen a debreceni és kolozsvári főiskolai pilók vennének részt és az első helyezettek vennének részt a Gyilkostónál megrendezendő főiskolai sibaajnokságokon. A KEAC a versenyt megrendezését február 5-ére tervezi.

PAULINI KAROLYI, a KEAC kiváló versenyzőjét a MEFSOK meghívta a főiskolai válogatott keret sítáborozására. Az egyetemiek kiváló versenyzőinek a táborba való meghívása igen nagy kitüntetés.

Új 100 és 200 méteres uszókord

Az Ózdon rendezett országos uszóversenyen a 100 méteres mellúszásban Németh (Gamma) 1.09 p-re javította saját országos csúcseredményét. A 200 m-es mellúszásban Németh ugyancsak saját

rekordját, a 2.43.6 p-es időt szintén beállította.

Szilveszter-estet rendez a KAC

A Kolozsvári AC vezetősége 1943. december 31-én, pénteken este nagyszabású Szilveszter-estet rendez az egyesület Unió-utca 21. sz. alatti helyiségének összes termeiben. Az est folyamán kiváló művészek közreműködésével változatos műsort bonyolítanak le és arra ezúton hívja meg a KAC-tagokat és a sportoló közönséget a KAC vezetősége.

Palásthy vezet a játékvezetők között!

Az 1943-44. bajnoki őszi idényében 120 mérkőzést játszottak a csapatok. A legtöbb NB I-es mérkőzést, számszerűen nyolcat, Palásthy Ferenc vezette. A sorrend utána a következő: 2. Kiss M. Ernő 7 mérkőzéssel. 3. Szőke II. József 7 mérkőzéssel. 4. Kékési József 6 mérkőzéssel. 5. Vass Antal 6 mérkőzéssel. A kolozsvári János Nándor három mérkőzést vezetett, a nagybányai Mann Károly pedig egy mérkőzést.

Az őszi idényben összesen 411 mérkőzést játszottak az ország területén, amelyek

KÖZGAZDASÁG

A Kolozsvári Gazdasági Egyesület székházavató ünnepélye

KOLOZSVÁR, december 28. A hatévtizedes múltú viesszatekintő Kolozsvári Gazdasági Egyesület tegnap, karácsony harmadnapján bensőségteljes ünnepség keretében avatta fel a Honvéd-utcai székházát és a telken berendezett gazdasági üzemét. Az avató ünnepségre a hídelvei kisgazdák a Zsigmond királyról indultak el és a Magyar-utcai templomból csatlakoztak a református templomból ki jövő Magyar és Honvéd-utcai kisgazdáknak. Innen zászlók alatt vonultak fel a Honvéd-utca 128. szám alatti székházhoz, amely ebből az alkalomból zászlódsízt öltött. Az ünnepségen az összes gazdasági, társadalmi és ipari intézmények kiküldöttjei jelen voltak.

Az ünnepség fél 12 órakor kezdődött meg a földmívelési egyesített dalárdájának énekével, ezt követően Kádár Géza, a Magyar-utcai református egyház lelkésze áldotta meg az új székházat Török Bálint, az egyesület elnöke ünnepi beszédében hangzott, hogy a székházba a magyar mezőgazdasági kultúra magját ültették el a Hóstatban s azt akarják terebélyes fáva növelni a termelés színvonalának emelésével az egyesület tagjai s a köz javára. A székház nem konjunkturális jövedelméből épült, hanem két nemzedék munkájának eredménye. A mai nemzedék csak az apák munkáját folytatta, amikor az ingatlanban és a híelszövetkezetben lévő tőkéket a gyakorlati élet szolgálatába állította. A gazdák több hasznát látják egy jól berendezett otthonnak, közös használatra beszerzett gépeknek, mint az üres teleknek és bankbetéteknek. Az egyesület államterleget, villanyerőre berendezett daráló, takarmányozót, gyümölcsfeldolgozót, aszaló és szeszfőző üzem rendezett be. Hogy a munka eredményével végződött, az első sorban a Földművelésügyi Minisztérium Erdélyi Kirendeltségének, Kolozsvár város vezetésének és gróf Teleki Bála EMGE elnökének köszönhető, akik megértő támogatása lényegesen hozzájárult a munka sikeréhez. Beszéde végén Török

Január 15-ig kell megkötöni az olajosmagvak termelési szerződését

A földművelésügyi minisztérium ismételt felhívta a gazdákörzést figyelemre, hogy a termelési kötelezettség alá eső olajos növényekre a gazdák saját érdekében feltétlenül kössenek termelési szerződéseket legkésőbb január 15-ig. Az idejében megkötött termelési szerződés alapján a gazdák kedvezményes áru vetőmagot, pécist, termelési előleget, valamint olajipari erőtakarmányt kapnak, ez utóbbit anélkül, hogy közellátási pórtékkal megterhelnék őket. A gazdák összes olajos magterméseiket akkor is kötelesek beszállítani, ha termelési szerződést nem kötöttek, viszont ebben az esetben a felsorolt kedvezményekben nem részesülhetnek.

AZ ÜZLETEK NYITÁSÁNAK ÉS ZÁRÁSÁNAK IDEIGLENES MÓDOSÍTÁSA. Kolozsváron a polgármester megbízásából Gruzsa Lipót tanácsnok hirdetményben közli, hogy a hó 27. napjától jövő év április hó 30-ig az élelmiszert, tüzelőanyagot és élővirágot árusító kereskedők részére, beleértve a mészárosokat és pékeket is, a már régebben megállapított záróra érvényes, vagyis reggel 7 órakor nyitnak, délután 1 és 3 óra között zárnak, hétfőn este 7 óráig, szombaton pedig 8 óráig kötelesek a közönséget kiszolgálni. A többi üzletet reggel 9 órakor nyithatnak és déli záravatartás nélkül egyhuzamban délután 4 óráig kötelesek áruházi. Ha valaki rendkívüli okok miatt üzleteltetését zárva kell tartassa, azt az iparhatóságának ajánlott levélben azonnal meg kell jelelnie, ezen felül az üzleteltetését ajánlja, vagy más feltűnő helyen a záravatartás okát is fel kell tüntetni, A

lyet 159 játékvezető vezetett le.

A kolozsvári kerületben János Nándor vezet három NB I-es, négy NB II-es és 7 NB III-as mérkőzéssel. Második Tarkács Dezső, harmadik Welser Jenő, negyedik Sipos István és ötödik Gál János.

Nem kér segítyt az MLSz az új esztendőben az OSK-tól

Az MLSz országos elnöksége legutóbbi ülésén tárgyalta az OSK-tól eddig élvezett segély újbóli megkérésének ügyét. Az elhangzott indítványok alapján az országos elnökség elhatározta, hogy javasolja a közgyűlésnek, hogy az 1944. évi esztendőre ne kérjen segítyt az OSK-tól.

A karácsonyi öklívóverseny eredményei

BUDAPEST, december 28. Vasárnap este nagy közönség előtt folyt le a Nemzeti Sport Club karácsonyi öklívóversenye, a Nemzeti Sportcsarnokban. Eredmények: Bogács WMTK legyőzte Balást NSC. Ez volt a nap legszebb mérkőzése. Barinka II. BTK legyőzte Andorfert NSC. Német BTK pontozással Szeleit NSC, Skalla I. MÁVAG Fülöpöt NSC, Bakos NSC az első menetben Korányit MAFC kiütéssel, Budai KISOK pontozással Rigót NSC, Tóth FTC pontozással Fenekest NSC, Marton BTK pontozással Kocsist Budapest Vasutas, Marton II. BTK Luzsát NSC, A Csontos FTC—Szalai Bp. Vasutasmérkőzés elmaradt, mert Csontos szerdán, edzés közben kézcsontpedést szenvedett.

Bálint István segítségét kérte ahhoz, hogy az új székházból a Hóstat kisgazdáknak mindenkori a mezőgazdasági kultúra, a magyar gazdálkodás melege és fénye sugározzon ki.

Kádár Géza lelkész áldása és Török Bálint elnök beszéde után sorra szóltak fel azok az egyesületek és küldöttségek, amelyek a székházavató ünnepségen képviselték magukat, így Vársárhelyi László dr. polgármester helyettes, aki a város tanácsnoki karával vett részt a kolozsvári magyar kisgazdák csatlódási ünnepélyén. Az üdvözlő beszédek elhangzása után az egyesített földésszaldárda a Himnusz énekelt el, utána pedig az ünnepségen résztvevő nagyszámú közönség megénekelte a székház telken berendezett gyümölcs-szeszfőzőt, a feldolgozó és aszaló üzemek, a daráló és takarmányfeldolgozó üzemét. Este 7 órakor a Városi Vigadóban a régi szokásoknak megfelelően a kolozsvári kisgazdák batus társasvacsorát rendeztek.

A székházavatóval kapcsolatban nem mulasztjuk el azoknak a neveit felsorolni akik a munkában résztvettek. Ezek a következők: Balázs István tb. elnök, Szilágyi András tb. alelnök, id. Tarkányi Ferenc, Gyulai György, Kömőcsi János, Karsay Ferenc, ifj. Tarkányi Ferenc, Gombos József pénztárnok, Adorján János jegyző, Szász Ferenc titkár, továbbá Albert Ferenc, Albert József, Bagaméri István, ifj. Butyka Sándor, Gyulai János, Hajós János, Hanz János, Hunyadi József, Jakab Miklós, Kis Károly, Kömőcsi Pál, Kelemen Ferenc, Kerekes Mihály, Kerekes József, Lukács Mihály, Mezei Ferenc, Magyar Mihály, Simon József, Simon Ferenc, Szalma Sándor, Szász József, Török Mihály, id. Török Ferenc, ifj. Török Ferenc, Török István, Vigh János, Zágoni Ferenc és Zágoni József igazgatóválasztmányi tagok, akiknek fáradozatlan, céltudatos munkája tette lehetővé, hogy az egyesület vagyonát a gyakorlati életkövetelmények szolgálatába állította.

nyílt árusítási üzletek a tu'nyomóan élelmiszert, tüzelőanyagot és élővirágot árusító kereskedők, valamint a nagykereskedők, ha kiskereskedésre is be vannak azonban rendezve, minden hét keddjén zárva kell tartaniok és a fogyasztókat a napon nem szabad kiszolgálni. Aki ezeket a rendelkezéseket megszegi, pénzbüntetést fizet és 15 napi elzárással is büntethető.

A GYÜMÖLCSTERMELŐK GYÜLÉSE. A Kolozsvármegyei és Kolozsvári Gyümölcs-termelők Egyesülete, Török Bálint, ügyvezető elnök elnöksége alatt a napokban választmányi ülést tartott, amikor Balogh Sándor tett jelentést az egyesület ezévi működéséről. Közölte, hogy a Földművelésügyi Minisztérium Erdélyi Kirendeltsége nagybömménységű gyümölcsfaoltvány kiosztását tette lehetővé. Közreműködött az egyesület a vadmag gyűjtési akcióban, több helyen gyümölcs-termelési tanfolyamokat tartott és 1500 kg. rézgálicot, 400 kg. timsót, 48 kg. nikotint, 960 kg. káliszappant osztott ki és ezt a mennyiséget a következő évre is biztosította. A beszámolót a választmány elismeréssel vette tudomásul.

Karácsonyi, újévi

likör- és szeszecital szükségletét még idejében szerezze be

Fülöp Géza-cégnél, Széchenyi-tér 19. szám. Távfeszelő 16-28, 16-34.

Karácsonyfáünnepségek

KOLOZSVAR, december 28. Több, hangulatos, kedves karácsonyfáünnepségről kell még beszámolnunk, amelyeket az ünnepek alatt rendeztek Kolozsváron. A Ferenc József Tudományegyetem a központi épület előcsarnokában állította fel a karácsonyfát az egyetemi altértek és állandó munkások tíz éven aluli gyermekei számára. A rektor Magnificus beszéde után a rektor és a dékánok feleségei 334 gyermeknek osztottak ki mézessüteményes szeretetsomagokat.

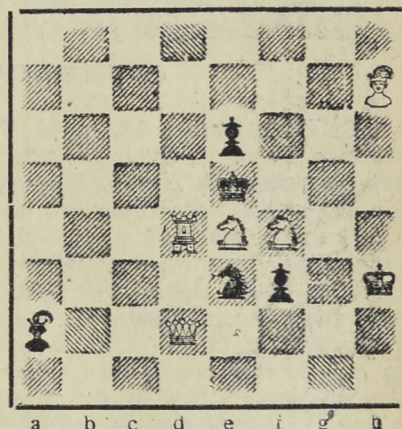
Ugyancsak kedves ünnepség keretében rendezte meg karácsonyfáünnepséjét a Dermatagyár tűzoltósága is, mely alkalommal megjelent a gyár vezetősége Zudor János vezérigazgatóval és dr. Gál Zsigmond, ügyvezető igazgatóval együtt. Résztvett még az ünnepélyen Berentés László százados, személyzeti parancsnok, Abrudbányai János, unitárius teológiai dékán és vitéz Zombory A. József, tűzoltóparancsnok vezetésével a tűzoltóbiztosítók. Az ünnepség a Hísekegy-gyel kezdődött, majd a tűzoltók gyermekei szavaltak hangulatos kis karácsonyi verseket. Ünnepi beszédet mondott dr. Abrudbányai János teológiai dékán, majd a tűzoltók énekkara énekelt, utána pedig Gál Zsigmond, ügyvezető igazgató azt az öröndes hírt közölte a tűzoltókkal, hogy a fizetések rendezését a minisztérium 1944. január 1-vel kezdődőleg jóváhagyta. A beszédek elhangzása után kiosztották az ajándékokat. Összesen 110 gyermek részére adtak szeretetsomagokat. A tűzoltók nevében Jankó Dániel tűzmester meghatót szavakkal köszönte meg az ajándékokat, majd Zudor János vezérigazgató is köszönetet mondott az ünnepség megrendezéséért, ezután pedig elénekelték a Himnusz.

A királyi ügyészség fogházában rendeztek karácsonyfáünnepséget a rabok számára. A műsorban Gyenge Áron lelkész mondott ünnepi beszédet, majd Kishonti József operatárs énekelte a rabok énekkara is előadott néhány dalt. Utána szeretetsomagokat osztottak szét a foglyok között. Az ünnepségen megjelentek az igazságügyi hatóságok vezetői, a vakok intézetének igazgatója és még más intézmény vezetője. A kolozsvári könyvkereskedők és kiadók 120 kötet könyvet adományoztak ez alkalomból a rabok könyvtárának.

SAKK

204. számú feladvány.

Junker K.

(Sötét: 5 drb. Ke5, Fa2, He3, gy; e6 és f3.)
(Világos: 6 drb. Kh3, Vd2, Bd4, Fh7, He4, Hf4.)

Matt 2 lépésben.

Az október 13-án közölt 201. sz. feladvány (Hamburger) megfejtése: 1. Va7—f2, (Thalkirchen 1938.)

Nisselbeck

Icholz

1. e4, e5. 2. Hf3, Hf6. 3. Hxe5, d6. 4. Hf3, Hxe4. 5. d4, d5. 6. Fe2, Hd6. 7. Hd2, f5. 8. He5, 0-0. 9. Hd3, Hd7. 10. h4. (Világos g7—g5 ellen védekezik). 10. He8, 11. Ff4, Ff4+. 12. Kf1 (Ha 12. c3 úgy Hxc3 buszárdozat jöhetne). 12... Hd6. 13. c4, Hg4. 14. Vb3, Fd6. 15. c5, Fxe5. 16. Hxe5, Hx12. 17. Bh2, c6. 18. g3, Hg4. 19. Fxg4, fxe4. 20. Bh-e1 Kh8. (Fenyegetett Bxd4.) 21. h5, Ff5 (?) (Sötét nem aknázza ki jó esélyeit. Most 21. Bx14! Kellott volna. A folytatás lehetne: 22. gx4, g3! és a bástya nem hagyhatja el a 8-ik vonalat, mert Hd2+! jönne. A támadás Vxh5 után túlrozsérse válnék.) 22. Kg2, Vc8. 23. Bh1, Ve6. 24. Hg6+! Fxg6. (Természetesen nem hxg6, mert 25. hxg6+ kg8. 26. Bh8 matt jönne.) 25. hxg6, h6. 26. Bxh6+! gxh6. 27. Bxh6+, Kg7. 28. Vxb7+ Bf7. (Sötét már feladhatná.) 29. gx17, Hf6. 30. f8 (V)+. Kx18. 31. Vxa8+, Kf7. 32. Fe5 és sötét feladta.

Útrakészítették a Szovjetbe küldendő olasz gyermekek második csoportját

RÓMA, december 28. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a római rádió közli, a Szovjetunióba küldendő délolaszországi gyermekek második csoportjának előkészítő munkálatai csaknem teljesen befejeződtek. A délolaszországi gyermekek szállító első hét hajó Szirakuza kikötőjéből indult el. A mostani csoportot Cataniából akarják juttatni. A catanai kikötő rakodópartjánál több nagy szállítóhajó készen áll.

Súlyos veszteségeket okoztak a japánok a szövetségeseknek

TOKIO, december 28. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti:

A császári főhadiszállás hétfőn a következőket közölte:

December 25-én a koráreggeli órákban sok ellenséges repülőgép repült az Új-Irországból lévő japán támaszpontok fölé. A japán légvédelmi tüzéség elhárította az ellenséges támadást. December 25-én este japán haditengerészeti repülőgépek a Bougainville-től északra lévő vizeken elsüllyesztettek egy hadihajót, amelynek mintáját nem sikerült megállapítani. A hadműveletről négy japán repülőgép nem tért vissza. 25-én délelőtt 70 ellenséges repülőgép Rabaul ellen kísérelt meg támadást, de a japán haditengerészeti légierők gépei

szembeszálltak velük és huszat közülük lelőttek. Huszonhatodikán a koráreggeli órákban a japán haditengerészeti repülőgépek a Márkus-fok körüli vizeken ellenséges tengerészeti erőket és parti támaszpontokat támadtak meg és a következő eredményeket érték el: egy szállítóhajót elsüllyesztettek. Két kisebb szállítóhajó kigyulladt, egy nagyobb szállítóhajó elsüllyedése viszont nem volt teljes biztonsággal megállapítható. Egy nagyobb szállítóhajót megrongáltak és felgyújtottak. Több partiraszállási bárkát szintén felgyújtottak. Megrongáltak hasonlóképpen egy másik kisebb hajót is. Végül két kisebb partiraszállási hajót felgyújtottak. E vállalkozásokból 7 japán repülőgép nem tért vissza.

A szövetségesek tengeri veszteségei két hónap alatt

TOKIO, december 28. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Shimada tengernagy, tengerészeti miniszter a felsőházban közölte, hogy a szövetségesek a tengeren az utóbbi két hónap folyamán a következő veszteségeket szenvedték: 16 repülőgéphor-

dozó hajó, 5 csatahajó, 26 cirkáló, egy romboló, 11 buvárnaszád, 33 szállítóhajó elsüllyedt. Súlyosan megrongálódott nyolc repülőgéphor-dozó hajó, 4 csatahajó, 26 cirkáló, 8 romboló és 15 szállítóhajó. Ezenkívül 916 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Eisenhower:

Bombatámadásokkal nem lehet legyőzni Németországot

AMSZTERDAM, december 28. (MTI.) A Német Távirati Iroda közli: Mint a brit hírszolgálat kiegészítő jelenti, Eisenhower tábornok hétfőn a sajtóértekezletén a sajtó képviselői előtt kijelentette, nem hiszi, hogy bombatámadásokkal le lehessen győzni Németországot.

Mussolini lapja szerint 1944-ben feltétlenül létrejön Franciaországban a második arcvonala

GENEVE, december 28. (Bud. Tud.) A Suisse című lap idézi a Corrispondenza Republican, a fasiszta kormány hivatalos lapjának cikkét a második arcvonallról. A svájci lap megjegyzi, hogy a Corrispondenza Republican Mussolini személyes irányítása alatt áll. A fasiszta lap bizonyosra veszi, hogy a második arcvonala 1944-ben feltétlenül létrejön, és pedig Franciaország nyugati vidékén. Ez a katonai esemény — írja a lap — küszöbön áll és elkerülhetetlen, tekintettel arra, hogy a dolgok jelenlegi állása mellett meggyezéses béke nem lehetséges többé. A lap azonban azt a véleményét fejezi ki, hogy az invázió nem sikerülhet, mert nincs elég hajó, amely megfelelő erejű csapatot tudjon átszállítani és azonkívül a németek által létesített erődítmények legyőzhetetlen akadályt jelentenek a szövetségesek számára.

Eredménytelenek az olaszországi angolszász támadások

BERLIN, december 28. (MTI.) A Német Távirati Iroda értesítése szerint december 25-én és 26-án a német csapatok Monte Sauntronál és San Vittone mellett a délolaszországi arcvonala jobbszárnyán több ellenséges előretörést visszavertek. Eredménytelenek.

nek maradtak az ellenség egyes gyenge ellentámadásai az Abruzzók hegyi állásai ellen. A bajszáron, Villa Granda, Villa San Vicola és Ortona körül tovább tartott az ellenséges nyomás. Villa Granda mellett az ellenség páncélosok támogatásával megindított tá-

Ne hevertesse pénzét!

Fektesse az aranyát biztosabb búzakötvénybe!

Jegyezzen a

SZÖVETSÉG szövetkezeti központnál Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 9.

Félvezszázados külföldi összeköttetésem lehetővé teszi,

hogy finom solingeni acélárúban és szemüvegekben még mindig a legjobbat és viszonylag olcsón tudom nagybecsűlt vevőimnek nyújtani. A világhírű J. A. Henkels solingeni iker-jegű zsebkések, ólók, borotvák, kertész-közök, valamint üborotvájó-pengék gyári lerakata:

KUN MÁTYÁS FIA KOLOZSVÁR, KOSSUTH LAJOS-U. 1.

A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. nyomása. Felelős vezető MAJOR JÓZSEF.

arcvonalon fokozták tűzvédelmi tevékenységüket, minthogy rohamcsapatok támadásai kísérletei súlyos veszteségek mellett említésre méltó eredmény nélkül megtörtént a német védelem szívósságán.

Rommel meggyőződött a nyugati erődök tökéletességéről

BERLIN, december 28. (M. T. I.) Rommel vezértábornagy beható megbeszéléseket folytatott Rundstedt vezértábornaggal és — mint a Német Távirati Iroda értesül — Rommel vezértábornagy az elmúlt héten meggyőződést szerzett az európai nyugati erődök teljes harci felkészültségéről. Tüzetesen megismerkedett a műszaki szempontból tökéletes védelmi berendezéseket és ezzel kapcsolatban sűrű megbeszéléseket tartott a helyi parancsnokságokkal.

Német messzehordó ütegek lőtték Dower, Dealt és Folkestonet

BERLIN, december 28. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, a német haditengerészet és a hadsereg messzehordó ütegei a La Manche-csatorna partjáról hatáson lőtték Dower, Deal és Folkestone kikötővárosokat. Az ellenség viszonzta a tüzelést, majd később — többórás heves tüzéségi párharc után a tüzelést beszüntette. A német találatok robbanásait a Csatornán át egészen a francia partokig lehetett hallani.

Közel félmillió pengő őszi beszerzési és karácsonyi segélyt adtak alkalmazottjaiknak a kolozsvári vállalatok

KOLOZSVÁR, december 28. A háborús gondok növekedése elsősorban a meghatározott keresetű alkalmazottakat és munkásságot érinti, akiknek kötött összegű fizetése nem tud kellő lépést tartani a folytonos áremelkedéssel. Ez a tény vezette arra az alkalmazotti érdekképviseletet, hogy a munkaadó cégeket a helyzet méltányos elbírálására kéri fel.

Az Erdélyi Rézsi Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete vezetőségének az irányú kezdeményezését a kolozsvári üzemek, vállalatok és cégek csaknem kivétel nélkül megértéssel fogadták. Az érdekeltek felek képviselőinek meggyőzése alapján az anyagi támogatás gyűjtésére keresetbővítlési tárgyal-

masabb időpontnak az őszi beszerzések idejét és a szintén sok kiadással járó karácsonyi ünnepeket találták. Az őszi beszerzések összege az alkalmazottaknál egyenként egy-két havi fizetésre, a munkásoknál pedig egy-két heti illetményre terjedt. A karácsonyi segélyek kifizetése szintén ennek megfelelően, vagy pedig külön megállapított összegekben történt. Kolozsvár területén a magánvállalatok, cégek részéről folyósított ilyen természetű kifizetések meghaladják a 450 ezer pengőt. Ebben az összegben természetesen nincs benne a közintézmények beszerzési és karácsonyi segélye, amely országosan, illetőleg törvényhatóságoként tetemes összegre emelkedik.

A NMK budapesti nagygyűlésén

Pontokba foglalta össze kívánságait a magyar munkásság

KOLOZSVÁR, december 28. A Nemzeti Munkaközpont az elmúlt napokban nagygyűlést tartott Budapesten, amelyen az NMK összes vidéki szervezetei képviselték magukat.

A nagygyűlés határozata alapján az NMK vezetősége pontokba foglalta össze a nemzeti érzésű magyar munkásság kívánságait.

Az első pontban a közellátás rendjének erőteljes biztosítását tartja szükségesnek a magyar munkásság. A háborús termelés folytán a szükségleti cikkek terén bizonyos korlátozásokra van szükség. Ez semmiesetre sem indokolhatja, hogy az a kevés fogyasztási cikk, ami a haditermelés mellett a piacra kerül, a feketepiac piszkos csatornáin át továbbra is azoknak biztosítson jólétet, akik mindig távol tartották magukat a nemzeti szellemű megnyilatkozásoktól.

A téli tüzelőanyagellátás biztosítása is fontos követelmény.

A bérek és piaci árak összeegyeztetése megszünteti a munkásság nehéz helyzetét és ez kiküszöböli a további béremeléseket. Szükséges a legkisebb munkabérek újbóli megállapítása.

A munkajog egységes szabályozása érdekében szükséges a magyar munkajogi kódex megalkotása.

Szükséges a munkaügyi minisztérium felállítás.

A munkások a továbbiakban a békegazdálkodás körülmények előkészítését, a kizárólagos állami munkaközvetítést, a munkaadó-biztosítás reformját, az állami szabadidőszervező felállítását kérik, végül pedig a nemzetközi erők szerves összefogásával a nemzetellenes destrukció kíméletlen letörését javasolja.

Számolólap illetékbélyegeket hoznak forgalomba

KOLOZSVÁR, december 28. A hivatalos lap egyik legutóbbi számában közli a pénzügyminiszter rendeletét a számolólap-illetékbélyeg forgalombabocsátásáról. Eszerint a pénzügyminisztérium 1944. január elsejétől 10, 20 és 50 filléres, továbbá 2, 5 és 10 pengős számolólap-illetékbélyeg bocsát forgalomba. 1944. február elsejétől a számolólap-illetéket, az okirati illetékbélyeg helyett a számolólap-illetékbélyegekkel kell érni. Más bélyeg használata ettől a naptól kezdve kisebb jövedéki kihatás.

Illeték alá esik a játékkártyák tisztítása

KOLOZSVÁR, december 28. A hivatalos lap december 24-i száma közli a pénzügyminiszter rendeletét a játékkártyatisztítás illetékéről. Ez a rendelet tulajdonképpen a július 1-én megjelent új illetékkiszabási rendeleten alapszik és a következőket tartalmazza: A játékkártyák iparszerű tisztítása illeték alá esik. Az illeték a kártyalapok számára való-

tekintet nélkül játszmányként és tisztításonként egy pengő. A tisztító az illetéket az erre a célra rendszeresített „tisztított kártyazárójegy”-gyel köteles leróni. A játékkártyák tisztításával iparszerűen foglalkozni a szükséges iparigazolványon felül csak pénzügyi hatóság engedéllyel szabad.

Újabb polgári iskolai előkészítő tanfolyamot rendez a NMK kolozsvári csoportja

KOLOZSVÁR, december 28. A Nemzeti Munkaközpont kolozsvári szervezetének vezetősége újabb polgári iskolai előkészítő tanfolyam rendezését határozta el. A vezetőség a tanfolyamra már meg is kapta a tankertületi királyi főigazgatóság engedélyét és ennek birtokában az új tanfolyam januárban megkezdheti működését. A tanfolyamra december 27-től január 15-ig lehet beiratkozni.

ELLENZÉR posztai naplaja

Felelős szerkesztő:

ZATHURECZKY GYULA

Felelős kiadó:

VITA SANDOR